

OFIAROWAĆ (1327) *vb impf i pf*

impf (630), *pf* (482), *impf a. pf* (215); *impf: inf* (76), *np. PatKaz II* 39v, *WróbŻółt Q4v*, *SeklWyzn g2*, *g2v*, *MurzNT 73v*, *praes* (291), *np. BierRaj 22v*, *OpecŻyw 26v* [2 r.], 139v, 143v, *praet* (54), *np. RejJóz B3*, *Leop Ex 36/3*, 3.Reg 9/25, 10/5, 4.Reg 12/3, *wszystkie fut, imp* (9), *np. KrowObr 179*, *RejPos 34*, *WujJud 147v*, 148, 179v, *con* (28), *np. PatKaz II* 39v, *SeklWyzn g2*, *MurzNT 16 marg*, *KrowObr 119*, 124v, *impers praet* (15), *np. GliczKsiqż C7v*, N7, N8, *Leop 2.Par 31/14*, *BielKron 24v*, *impers con* (1) *Leop Ez 43/18*, *wszystkie part praes act; pf: inf* (85), *np. PowUrb + v*, +2, *OpecŻyw 25*, 98v, *PatKaz II* 39, *fut* (30), *np. RejPs 67v*, 77v, *Leop Gen 22/2*, *Ex 8/20*, *Lev 14/23*, *praet* (246), *np. BierEz L*, L3, *OpecŻyw 6*, 21, 24v, *wszystkie plusq, imp* (51), *np. PatKaz I* 18, *WróbŻółt 49/14*, *HistAl L4*, *MurzNT 16 marg*, *Luc 5/14*, *con* (41), *np. OpecŻyw 24v*, 25v, *PatKaz III* 104v, *RejPs 83v*, *RejKup g7*, *wszystkie con praet, impers praet* (2): *PatKaz III* 100v, *BibRadz I* 71b *marg, impers con* (1): *Leop Ez 43/21*, *wszystkie part praet act*.

ofiarować (1313), **ofierować** (14); *ofierować BierRaj, PowUrb* (2); *ofiarować : ofierować PatKaz II* (7:4), *HistJóz* (1:2), *RejKup* (4:2), *Mącz* (32:3).

-f- (1012), -ff- (314), -ph- (1).

Wszystkie samogłoski jasne (w tym w pierwszym a 23 r., w drugim a 7 r. błędne znakowanie).

inf ofiarować (277). ◇ *praes i fut 1 sg ofiaruję* (86). ◇ *2 sg ofiarujesz* (18). ◇ *3 sg ofiaruje* (101). ◇ *1 pl ofiarujemy* (33), *ofiarujem* (5), *ofiarujim* (1) *RejJóz*; -em *SkarŻyw* (3); -emy : -em *SkarKaz* (1:2); ~ -emy (2), -emy (1), -(e)my, -(e)m (35); -(e)my : -emy *WujJud* (1:1). ◇ *2 pl ofiarujecie* (18). ◇ *3 pl ofiarują* (72). ◇ *praet 1 sg m ofiarowałem*, -m *ofiarował* (7). *f -m ofiarowała* (1). ◇ *2 sg m -ś*, -eś *ofiarował* (4). *f ofiarowałaś*, -ś *ofiarowała* (4). ◇ *3 sg m ofiarował* (190). *f ofiarowała* (10). *n ofiarowało* (4). ◇ *1 pl m pers ofiarowaliśmy*, -smy *ofiarowali* (2). ◇ *2 pl m pers ofiarowaliście*, -ście, -eście *ofiarowali* (8). ◇ *3 pl m pers ofiarowali* (91). *subst ofiarowały* (3). ◇ *plusq 3 sg m był ofiarował* (4). ◇ *3 pl m pers byli ofiarowali* (1). ◇ *fut 1 sg m będę ofiarował* (15), *ofiarować będę* (5); *będę ofiarował TarDuch* (2), *WróbŻółt, RejPs* (3), *LubPs, Leop* (3), *RejPos, KochPs, Zawjeft; ofiarować będę KuczbKat, BudBib* (2), *SkarŻyw; będę ofiarował : ofiarować będę BibRadz* (2:1). *f będę ofiarować* (1). ◇ *2 sg m będziesz ofiarował* (6) *Leop* (2), *BibRadz, RejPos* (3), *ofiarować będziesz* (5) *KrowObr, BudBib* (4). ◇ *3 sg m będzie ofiarował* (17), *ofiarować będzie* (6), *będzie ofiarować BudBib* (3); *będzie ofiarował : ofiarować będzie KrowObr* (1:1), *Leop* (12:2), *BibRadz* (1:3). *f będzie ofiarować* (1). *n będzie ofiarować* (1). ◇ *1 pl m pers będziemy*(y) *ofiarować* (8), *ofiarować będziemy* (1) *SkarKaz*; ~ *będziem* (7), *będziemy* (2); -emy *Leop*; -em : -emy *RejPos* (1:1). ◇ *2 pl m pers ofiarować będziecie* (12), *będziecie ofiarować* (4), *będziecie ofiarowali* (1); *ofiarować będziecie BudBib* (3), *SkarŻyw; będziecie ofiarować OpecŻyw, BielKron* (2); *ofiarować będziecie : będziecie ofiarować : będziecie ofiarowali Leop* (1:-:1), *BibRadz* (7:1). ◇ *3 pl m pers będą ofiarować* (8), *ofiarować będą* (4), *będą ofiarowali* (1); *będą ofiarować WróbŻółt; ofiarować będą BielKron, SkarŻyw; będą ofiarować : ofiarować będą : będą ofiarowali Leop* (6:-:1), *BudBib* (1:2). ◇ *imp 1 sg niechaj ofiaruję* (1). ◇ *2 sg ofiaruj* (46). ◇ *3 sg niech, niechaj ofiaruje* (5), *ofiaruj* (1) *Leop*. ◇ *1 pl ofiarujemy* (8). ◇ *2 pl ofiarujecie* (24). ◇ *3 pl niech ofiarują* (5). ◇ *con 1 sg m bych ofiarował* (4), *bym ofiarował* (1) *GroicPorz. f bym ofiarowała* (1). ◇ *2 sg m byś ofiarował* (7), *by ofiarował* (1) *MurzNT. f byś ofiarowała* (1). ◇ *3 sg m*

ofiarowálby, by ofiarowál (39). *f* by ofiarowała (1). *n* by ofiarowało (1). \diamond 1 *pl m pers* byśmy ofiarowali (4) *KrowObr* (2), *Leop* (2), bychmy ofiarowali (3) *RejAp*, *RejPos* (2). \diamond 2 *pl m pers* byście ofiarowali (4). \diamond 3 *pl m pers* ofiarowaliby, by ofiarowali (27). \diamond *con praet 1 sg m* bych był ofiarowál (1). \diamond 3 *sg m* by był ofiarowál (2). \diamond *impers praet* ofiarowáno (22). \diamond *con* by ofiarowáno (3). \diamond *part praes act* ofiarując (56), ofiarując (1); -ąc : -ąc *Leop* (5:1). \diamond *part praet act* ofiarowáwszy (18). \diamond *dubium (defekt)* (1).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *Składać (złożyć) ofiarę rytualną Bogu lub bóstwu; sacrificare HistAl, Vulg, PolAnt, Mącz, Calag, Calep, Cn; immolare Vulg, PolAnt, Mącz, Calep, Cn; offerre HistAl Vulg, PolAnt, Cn; pollucere Mącz, Calep, Cn; adolere, exsacrificare, libare Mącz, Calep; porricere, supplicare Mącz, Cn; consecrare, litare Calep, Cn; operari sacris Mącz; mactare, perlitare, prolibare, victimare Cn (1132) :*

A. *W kulcie Boga judeo-chrześcijańskiego [w tym: intransit. (129), bez dopełnień ze słowników (19)] (981) : Abowiem wietfzy ten ktory offiáruie á niílli ten ktorego offiáruia? KrowObr 189; Rem divinam facere, et divinae rei operam dare, est sacrificare diis, Ofierowác/ Boską służbę obchodźć. Mącz 91c; Immolo, Ofiáruyę/ Ofiarę zábitą czynię. Mącz 166b; Adoleo, Zápalam/ palę/ ofiáruyę/ zázegam/ wonnością kurzę. Mącz 261d, 112a, 113d, 162d, 201b, 229b, [264]c, 363c [2 r.]; Calag 373a; Consecro – Offiáruię, oddaię bogu y ízwietim rzeczám. Calep 245a, 26a, 316a, 396b, 508b, 609a, 936a.*

ofiarować co (10): KrowObr 189 [2 r.]; Prawdziwa ofiárá musí mieć tę pięć íztuk: Aby co widomego y zwierzchnego ofiárowano SkarKaz 157a, 155b, 156b. Cf Zwroty.

Zwroty: »ofiarować [co] (Panu) Bogu, Panu Bogu ku czci« [szyk zmienny] (2:1): Íż kiedy kto chce co offiárowác Bogu/ ma to mieć pierwey w íwoiey mocy? KrowObr 189; offerre significat, Dác ofiárę/ Ofiárowác co pánu Bogu ku czći. Mącz 123d, 170c.

»ofiarować ofiarę« = hostiom immolare Mącz [szyk zmienny] (2): Meritos, [!] aris imponit honores, Godne álbo powinne ofiáry ofiárowál. Mącz 217d, 229b.

a. *W judaizmie Starego Testamentu (414) :*

α. *Dokon(yw)ać ceremonii ofiarowania, zwykle przez zabicie i spalenie na ołtarzu [w tym: kogo, co (238); intransit. (52)] (290) : PatKaz III 100v, 104v; Abram iednegoż íyná miał Y tego był ofiárowál RejRozpr B2v; KromRozm I D; KromRozm II 1; íż tefz było w ítárym zakonie/ że íie ludzie obrzezowáli/ Sobothy íwięcili/ Kozły Cielce/ y Bárány ofiárowáli/ y krwią íie ich kropili z rofkazania Bożego KrowObr 85, 85; RejWiz 155v; A íeiliby miálá być zupelna offiárá Pánu z Ptáítwá: thedy z Synogárlic y go łábiát [!] będzie íá offiárowál Kápłan do ołtarzá Leop Lev 1/15; Przyííedłem offiáry czynić Pánu/ poíwiácaycie íie/ á podźcie íemną/ że będę offiárowál. Leop 1.Reg 16/5, Lev 1/5, 11, 8/15, 2.Reg 24/22, Sap 18/9 (11); RejZwierz 132; Nie będzieíż ofiárowál krwie ofiáry moiey z kwálzonem chlebem BibRadz Ex 23/18; W ten dzień gdy ofiárowác będziecie/ íedźcie/ á także y názáiutrz/ ále coby ná trzeći dzień pozostáło/ ípalcie w ogniu. BibRadz Lev 19/5, Gen 22 arg, Lev 3/6, 7/33, 1.Reg 15/22, Is 66/3 [2 r.]; BielKron 16, 29v [2 r.], 30, 37, 38v, 77, 260; RejPos 89; BiałKat 26, 176, 346; KuczbKat 425; WujJud 97; á mowil do íynow Aharonowych do ofiárnikow áby to ofiárowáli ná ołtarzu íehowy. BudBib 2.Par 29/21; (Przy) offiárách przynośzenia mego offiáruią mięío y íedzą BudBib Os 8/13, I 47a marg, Lev 7/9, Deut 12/15, 1.Reg 15/22, 16/5, 1.Par 21/28;*

HistHel Cv; CzechRozm 85v; SkarŻyw 91, 173, 480, 492; ZawJeft 32 [2 r.]; iż [św. Łukasz] poczyna od kápłaná zakonu łtárego (to ieft od Zácháryałzá oycá S. Ianá) ktorego vrząd był ćielce ofiárować. *WujNT przedm 32, s. 380 marg, 760, Hebr 8/3, 9/17 [2 r.], s. 778, Iac 2/21; SkarKaz 156a [2 r.], 455b.*

ofiarować z czego (2): łćiągnął rękę łwoię ku ofiárowániu napoynemu/ y ofiárował ze krwi iągody winney. *Leop Eccli 50/16. Cf »ofiarować (Panu) Bogu«.*

ofiarować komu (103), czemu [= imieniowi bożemu] (5): Dobrowolnie będę ofiarował tobie *TarDuch D8v; WróbŻolt Q4, Q4v [2 r.];* Toć powiáda Pan: Wypuść lud moy że mi offiáruie. *Leop Ex 8/20, Ex 9/1, 13, Ps 65/15; BibRadz Ion 2/10; BielKron 12v; SarnUzn D7v; Iż prożno moy miły Pánie ábych ia tobie ofiárował woły y bárány/ y rozliczne dáry/ iuz tego nie przyjmiesz. RejAp 8v; iźci to łlubuię/ co mię kolwiek pirwey potka z domu mego/ gdy łie napirwey wrocę do niego/ to będę ofiárował imieniowi twemu. RejPos 343, 39v, 102v, 343; RejZwierc 202; BudBib 1.Esdr 4/2; SkarŻyw 479; CzechEp 222; SkarKaz 155b, 315b. Cf »ofiarować Bogu«, »ofiarować [co] Bogu«, »ku czci ofiarować«, »ofiarować ofiarę« (może zależne od rzeczownika).*

ofiarować ku czemu (8): á który pilen rołkazánia/ ofiáruie ku zbáwieniu. *BudBib Eccli 35/1. Cf »ofiarować ku czci«, »ofiarować ofiarę«.*

ofiarować na co (4): Pan/ zówždy rołkázował łobie báránki ofiárowác ná vbłágánie grzechow *RejAp 52; Figurá dwu wroblow ktore ofiárowano/ ná oczýłcienie trędowátęgo. RejPos 103v marg; BudBid Lev 7/12. Cf »ofiarować ofiarę« (może zależne od rzeczow).*

ofiarować przez kogo (1): vmyłłi ofiáry zá grzech łwoy przez kápłany ofiárowác *SkarKaz 349b.*

ofiarować za kogo, za co (15): do kołcyolá włłedł/ y ofyárował zá łyę y zá czterzech inych *KromRozm II v2; Leop Ez 43/19; Ale do wthorego [przybytku wchodzi] raz ná każdy rok łam kápłan nawyźłzy/ nie bez krwi/ ktorą ofiáruie zá łię y zá obłędliwołci ludu. BibRadz Hebr 9/7; Bog [...] rołkazał Moizęłszowi/ áby ná końcu káźdego miełiáćá ofiárowáli Zydowie kozłá zá wyłtępek Boży BielKron 463, 38, 38v; RejAp 60v; WujJud 233; Zás ćielcá zá grzech ofiárowác będziełz co dzień zá oczýłcienie BudBib Ex 29/36, Lev 14/12, Num 29/31, 34; ArtKanc D18; WujNT Hebr 9/7. Cf »ofiarować ofiarę« (może zależne od rzeczownika).*

W porównaniu (1): Kto dobrodzieyłtwá oddawa wdzięcznołciá/ iákoby ofiárował mąkę *BudBib Eccli 35/2.*

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować baran(k)a (9), bydło (4), chleb, cielca (8), cor(k)ę (3), dobytek (2), dziesięcinę (2), jednorodnego, kadzenie (wonne kadzidło) (2), kadzielnicę, kosz przasnych chlebow, kozła (6), krew (9), mąkę (4), mięso, mleko, nieludzkołci (brzydliwołci) eipskie (2), ogień (2), omer zboża (zboże) (2), owcę (4), pierwastki, pierwociny rąk, pierworodne z wołow i owiec, ptastwo, skopu (2), syna (Izaaka) (23), tłustołć ofiar, wino (3), wołu (8), wonnołci, wrobla (2), zemłę; ofiarować ze krwi jagody winney, ze złęgo nabycia; ofiarować ku wonnołci (2), ku zbawieniu; ofiarować na dziękowanie, na oczýłcienie trędowátęgo, na ubłágánie grzechow, na wonnołć łłodkołci; ofiarować przez kápłany; ofiarować za grzech(y) (10), za lud (2), za ludzkie niewiádomołci,, za obłędliwołci ludu, za oczýłcienie, za umarlę, za występ(ek) (2); ofiarować z wielkiej chuci, dobrowolnie, hojnie, we wszej ochocie dusze, po prożnicy, skrycie, w sprawiedliwołci, ustawicznie (2), według zakonu.

Zwroty: »baranka (wielkonocnego) ofiarować« = *pascha immolare Vulg* [szyk zmienny] (16): a czwártégónálcie dnia będziecie ofiarowatz baranka k wieczoru. *OpecŻyw* 86v; Izałz niewiełz/ iż Zydwowie wśyżłcy offiárowáli Báránká wielkonocnego *KrowObr* 183, 182, 182v, 183 [4 r.], 183v, 184v, 185; *Leop Mar* 14/12; *LatHar* 705; *WujNT* 176 marg, *Luc* 22/7, s. 287.

»ofiarować (Panu) Bogu, Panu, Jehowie« [w tym: z czego (1)] = *sacrificare Domino Vulg* [szyk zmienny] (10:5:3): wyedno ízwyáto [...] przyłzedł ku ołtarzouy ofyfarouacz panu bogu *PatKaz III* 104v; *KłosAlg* D2; *KromRozm I* N4; á [Abram] ná znák obiecáney źemie opiffáney ad Páná/ ofiárował Pánu *Leop Gen* 15 arg, *Ex* 8/25, 27, 28, 29, 1.*Reg* 16/2; A ták wy też ofiárować bedźiecie Pánu ze wśyżłkich íwych dźielięcín co weźmiećie od íynow Izráélłkich *BibRadz Num* 18/28; Poydzyem ná pułzczá będzyem ofiárować Bogu náłzemu *BielKron* 29, 30; Ofiárować Iehowie przyłzedłem *BudBib* 1.*Reg* 16/5, 1.*Reg* 15/21, 16/2; *CzechRozm* 48v; *SkarŻyw* 480; *CzechEp* 222.

»ofiarować [kogo, co] Bogu (a. Panu Bogu), Panu, Jehowie, przed Panem (Bogiem)« = *immolare a. libare a. offerre Domino, offerre coram Domino, sacrificare Domino (Deo) Vulg, PolAnt; immolare coram Domino, offerre ante Dominum Vulg; facere oblationem Domino PolAnt* [szyk zmienny] (30:20:5:6): *PatKaz II* 44; *RejPs* 39, 83v; y nyeuczynił tego máyác lutołć nád krolem/ á bydło chcąc ofyárować Bogu. *KromRozm I* N4v; *KromRozm II* k4v; A nápuściwłły wody/ vmyjá w niey Aáron y íynowie iego ręce y nogi íwoie/ [...] gdy będą mieli przyłstępic do ołtarzá/ żeby ná nim offiárowáli wonne kádzidlá Pánu *Leop Ex* 30/20; Náđáb y Abiu/ pomárli gdy offiárowáli ogień cudzy przed Pánem. *Leop Num* 26/61, *Ex* 8/26, *Lev* 2/8, 14/12, *Num* 6/14, 16 (19); *BibRadz Lev* 7/29, 12/7, 19/5, 171b marg, *Lev* 23/16 (12); Abel [...] około páfienia dobytká fie obierał/ s ktorego mleko y pirworodne dobytki Pánu Bogu ofiárował *BielKron* 2v, 7, 32v, 37v, 51 [2 r.], 465; *RejPos* 343; *BiałKat* 351; *RejZwierc* 264v; Nie będą offiárować Iehowie winá *BudBib Os* 9/4, *Lev* 6/21, 7/11, 17/5, 21/21; *SkarŻyw* 262, 492; *ZawJeft* 6; *LatHar* 251; Iełli ná on czás kościoł był íáłkinią zboycow dlatego/ że w nim przedawano y kupowano rzeczy ktore miano Bogu ofiarować *WujNT* 167, *Hebr* 11/4; *SkarKaz* 120b, 157b, 488b; *SkarKazSej* 668b.

»ofiarować całopalenie« = *immolare a. offerre holocaustum PolAnt* (8): Ołtarz z ziemie wczyniłz mi/ y ofiárować będzielz ná nim całopalenia twoie *BudBib Ex* 20/24, *Lev* 7/8 [2 r.], 14/20, *Num* 29/36, *Deut* 27/7, 1.*Par* 16/40, 21/24.

»ofiarować ku czci (a chwale)« [w tym: bożej (3), Bogu (2)] [szyk zmienny] (5): gdzye też Abráám ołtarz zbudował y drew nakładł ípalić á ofiárować Izááká ku czći á chwale Bożey. *BielKron* 13; będzyecie ípiewać á trąbic nád ofiárámi wáłzymi/ áby wam były ku wípámiętániu Bogá wáłzego iż mu ku czći ofiáruiecie. *BielKron* 39v, 12v, 13; *RejPos* 179v.

»ofiarować dar« = *offerre donum a. munus Vulg* [szyk zmienny] (5): *Leop Deut* 12/6; *RejAp* 8v; ABowiem káždy Arcykáplán z ludźi wźięty/ dla ludźi bywa poštánowion w tym co ku Bogu należy: áby ofiárował dáry y krwáwe ofiáry zá grzechy. *WujNT Hebr* 5/1, *Hebr* 8/4, 9/9.

»ofiarować ofiarę, obiatę, ofiarą« [w tym: komu (35), ku czemu (2), na co (1), za kogo, za co (4); ofiarę albo obiatę (1)] = *immolare hostiam, offerre oblationem a. sacrificium, sacrificare sacrificium Vulg, PolAnt; immolare sacrificium a. victimam, offerre hostiam a. victimam Vulg; facere oblationem PolAnt* [szyk zmienny] (94:4:2): Ototz íá iuz tobie zákonnnych offiár nieoffiaruię/ ale cialo moje niewinnę/ na

krzyżu okrutnie rozbiteé. *OpecŻyw* 139v; *PatKaz II* 44; *WróbŻolt* 4/6; *RejPs* 39, 80v, 83v; *KromRozm II* i3v, 1, 12v; *Thego* *fié* *łtrzełz* *ábyś* *nie* *ná* *káżdym* *miełcu* *kthoreć* *fié* *zda/* *offiárowáł* *zupelnych* *offiár* *twoich* *Leop Deut* 12/13; *Ná* *wielkim* *ołtharzu* *offiáruy* *zupelne* *offiáry* *Báránkowe/* *y* *zbożne* *wieczorne* *Leop 4.Reg* 16/15; *Przytąpił* *tedy* *Sálonon* *do* *Ołtarzá* *miedzianego* [...] *y* *offiárowáł* *ná* *nim* *tyliác* *offiar* *Leop 2.Par* 1/6, *Gen* 8/20, 22/2, *Ex* 30/9, *Lev* 8/18, *Num* 6/14 (41); *Zbudował* *tedy* *Noe* *Ołtarz* *Pánu/* [...] *á* *ofiárowáł* *ofiárę* *ná* *ołtarzu* *onym.* *BibRadz Gen* 8/19, *Gen* 22/2, *Lev* 7/29, 19/5, 23/16, *Num* 15/3 (12); *BielKron* 32v, 36v, 38, 39, 76; *SarnUzn* D3; *RejPos* 210v; *KuczbKat* 190; *w* *Księgách* *Máchábeifkich* *czytamy/* *że* *ofiárowano* *zá* *vmárłe* *ofiárę.* *WujJud* 240, 150, 237v; *vímáżoną* *obiátę* *kełámi* *ofiárowác* *będziefz* *ná* *wonność* *słodkości* *Iehowie.* *BudBib Lev* 6/21, *Lev* 7/11, 14/20, 17/5 [2 r.], 21/21, *Deut* 33/19 (11); *ReszPrz* 19; *Ze/* *co* *mi* *drógę* *zaydziefz* *będę* *ofiárowáł* *Bogu* *ofiárą* *krwáwą.* *ZawJeft* 6; *W* *łtárym* *zakonie* *mowi* *Hieronym* *ś.* *ktorzy* *ofiáry* *zá* *lud* *ofiárowáli/* *nie* *tylko* *w* *domiech* *łwych* *nie* *bywáli/* *ále* *fię* *y* *od* *żon* *łwych* *do* *czáłu* *odłączáli* *WujNT* 194; *iáko* *ofiáry* *Zydowłkie/* *y* *potráwy* *báłwánłkie/* *pierwey* *ofiárowano/* *niżli* *ich* *pożywano.* *WujNT* 604, 39, *Act* 7/42, *Hebr* 5/1, 9/9, 10/1 (10); *JanNKarGórn* G4; *SkarKaz* 158a, 349b.

»ofiarować [co] za ofiarę« (1): *Szedłzy* *tedy* *Abráhám* *wziął* *łkopy* *onego/* *y* *ofiárowáł* *go* *zá* *ofiárę* *paloną* [*obtulit cum in holocaustum*] *miáłto* *łyná* *łwego.* *BibRadz Gen* 22/13.

»ofiarować paschę« (2): *BielKron* 30; *Y* *przyłzedł* *dzień* *Przáfnikow/* *ktorego* *byłó* *potrzebá* *ofiárowác* *Páłchę* [*in qua necesse erat occidi pascha*] *WujNT Luc* 22/7.

Szeregi: »poświęcać i ofiarować« (1): *ále* *ná* *káżdym* *miefłcu* *poświęcáiá* *y* *ofiáruíá* *imieniu* *moiemu* *ofiárę* *czyłtá.* *ReszPrz* 19.

»ofiarować, (i, a) zabić« = *necare et offerre Miech* [*szyk* 4:3] (7): *MiechGlab* 21; *iáko* *tełz* *oni* *zydowie* *z* *rołkazánia* *páńłkiego* *niezárázem* *onego* *Báránká* *wziáwłzy* *zábili/* *ofiárowáli/* *y* *krwiá* *iego* *odrzwie* *łwoie* *mázáli/* *ále* *tzekáli* *wietzora* *KrowObr* 185; *RejPos* 179v, 331v; *SkarŻyw* 286; *gdy* *mu* *Pan* *Bog* *łyná* *ták* *miefłego* [...] *brał/* *y* *ofiárowác* *go* *á* *zábiefz* *łobie* *ręká* *oycowłką* *kazał.* *SkarKaz* 45a; *SkarKazSej* 668b.

β. *Przynosić* (*przyniefzć*) *dar* *ofiarny* [*w tym: kogo, co* (95); *intransit.* (5)] (98) : *OpecŻyw* 25, 26v; *a* *gdy* *łyna* *ofyarouala* *dwoye* *łynogarłáth* *ofyarouala* *a* *dwoye* *gołábyczky* *PatKaz III* 131; *SeklKat* V4v; *Ieden* *woz* *dárowáli* *dwoie* *Księżát/* *á* *káždy* *po* *iednym* *wołu* *á* *offiárowáli* *ie* *przed* *Przybytkiem.* *Leop Num* 7/3, *Lev* 1/3, 10, *Deut* 18/3; *BibRadz Ier* 41/5; *Dniá* *ołwego* *wzyął* *dwu* *báránu* *niepomázáných/* *tho* *iefł* *zdrowých/* *y* *owcę* *roczną/* *máki* *y* *oleiu/* *ofiárowáł* *to* *v* *drzwi* *kościelnych* *BielKron* 37, 32v, 37, 62v; *BudBib Num* 7/18.

ofiarować *czego* [*funkcja supinum = do ofiarowania*] (1): *gdy* *ieždźáłá* *z* *mężem* *łwym* *ofiárowác* *ofiáry* *vroczyłtey* [*ad immolandum hostiam*]. *BudBib 1.Reg* 2/19.

ofiarować *dla* *czego* (2): *Kthorzy* *napierwey* *żony* *łwe* *porzucác* *poczęli/* *á* *dla* *oczyłścienia* *łwoiego* *ofiárowáli* *łkopy/* *áby* *mieli* *przeiednániefz.* *BibRadz 3.Esdr* 9/20. *Cf* »ofiarować na ofiarę« (może *zależne od rzeczownika*).

ofiarować *z* *czego* (3): *Tego* *ktory* *offiáruie* *ze* *łle* *nábytego/* *ofiárá* *iefłth* *zmázána* *Leop Eccli* 34/21. *Cf* »ofiarować ofiarę« (może *zależne od rzeczownika*).

ofiarować komu (22): wílakos mily oytcže odpuffćźál żydom ijch złości/ gdy tobie owce/ woly/ ij kozly offiarowali *OpecŻyw* 139v; dáleko łtego będziefz miał pocźciwífie ofiáry niźli gdyć wkońciele Sálomonowem ofiárowáli rozmáiici krolowie. *RejPs* 99; *Leop Lev* 14/23, *Num* 6/10; *KuczKat* 405. Cf »ofiarować dar«, »ofiarować Panu«.

ofiarować ku czemu (8): Offiárował y drugiego báráná/ ku poświęćaniu kápłanow *Leop Lev* 8/22; Odlicźciefz od dnia pierwżego po Szábáćie/ w ktoryfćie ofiárowáli [!] Omer ku podnońzeniu/ liedm niedziel zupełnych. *BibRadz Lev* 23/15. Cf »ofiarować dar«, »ofiarować ku ofierze«.

ofiarować na co (9): Też ofiárowáli rozmáite nalienia ktore zyemiá płodzi/ ná czynienie dzyęki Pánu Bogu. *BielKron* 39. Cf »ofiarować na ofiarę«.

ofiarować przez kogo (1): Racź boże niebiefki ten dár vbogi przyiätz łafkawie od fyná twé⁶⁰ milego/ ktory tobie dzis przez mię fluzebnicźkę fwą ofiaruie. *OpecŻyw* 26v.

ofiarować za kogo, za co (26): MurzNT *Luc* 5/14; rofkáže onemu ktory ma być oczyfzczony/ by offiárował zá fie dwa wroblá żywe *Leop Lev* 14/4; Y weźmiefz ćielcá kthoregoby ofiárowano zá grzech: y łpalifz go ná mieyfcu ofobliwym domu krom Swięćnice. *Leop Ez* 43/21, *Lev* 8/14, 14/12, 21, *Num* 6/12, *Ez* 43/22, 25; *BibRadz* 1.Reg 6/8; *BielKron* 37v; *WujJud* 233; vkaź fię Arcykápłanowi: y ofiáruy zá oczyśćienie twe to co rofkazał Moyzełz *WujNT Mar* 1/44. Cf »ofiarować na ofiarę« (*może zależne od rzeczownika*), »ofiarować Panu«.

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować baran(k)a (11), *cielca* (15), *czaszę, drzewo cedrowe, dziesięćinę* (2), *gołębija (gołębiczki)* (3), *izopu snopek, kadzidło, klenoty, kozę, kozia* (6), *kreple, mąkę, misę, nasienia, nić jedwabiu, omer, owcę* (3), *placki* (2), *ptaki, samca, skopu* (5), *synogarłeta (synogarlice)* (2), *wołu* (4), *woz* (2), *wrobla* (2); *ofiarować dla oczyśćienia, dla wypęłnienia ślubu; ofiarować z bydlá, z dziesięćiny* (2), *z majęćności ludzi ubogich, z owiec, z wołu, ze źle nabytego; ofiarować kapłanowi, księdzu; ofiarować ku paleniu, ku pocźciwośći, ku podnońzeniu, ku poświęćeniu (kapłanow, ołtarza)* (2); *ofiarować na czynienie dzyęki, na poświęćanie ołtarza; ofiarować za dzieci, za grzech* (17), *za łaskę, za oczyśćienie* (2), *za pokoj, za wonność, za występ.*

Zwroty: »ofiarować dar« [w tym: *komu* (7), *ku czemu* (2)] = *offerre munus Vulg, Modrz; vovere oblationem Vulg; offere oblationem PolAnt* [szyk zmienny] (21): *OpecŻyw* 26v; Wyborni kxiąźęta twoi [...] będa tobie dary ofiarować. *WróbŻolt* 67/30; ábyfćie temu dofyc czynili ofiárując mu dáry ku pocźciwofći iego *RejPs* 112; *Leop Num* 6/21, 7/2, 11, *Eccli* 35/14, *Matth* 5/24; ále idź á vkaź fie kápłanowi/ á ofiáruy dar ktory rofkazał Moizełz ná fwiádecćtwo im. *RejPos* 45; *KuczKat* 315; *BudBib Lev* 6/20, *Num* 7/19; *CzechRozm* 246v [2 r.]; *ModrzBaz* 64v; *WujNT Matth* 5/24, 25, s. 18 *marg, Matth* 8/4, s. 34; Nie kłániay mi fię/ mowi Chryfćtus/ [...] áni mi ofiáruy dárú žadnego: iefli fię z brátem nie zgodźifz. *SkarKazSej* 672a.

»ofiarować ofiarę, ofiary (G)« [w tym: *z czego* (2)] = *offerre hostiam a. oblationem a. sacrificium a. victimam Vulg* [szyk zmienny] (12:1): *MurzNT* 16 *marg* [2 r.]; Iefli kthory człowiek zwas będzie offiárował ofiárę Pánu: thedy z bydlá tego/ to iefć/ z wołow z owiec offiárować te ofiáry będzie. *Leop Lev* 1/2; Kto offiáruie ofiárę z máięćności ludzi vbogich/ iefć iako ten co zábiya fyná przed oblicźnośćią iego oycá. *Leop Eccli* 34/24, *Lev* 2/1, 4, *Num* 7/10, *Deut* 18/3; *BibRadz Ez* 45/13;

BielKron 39; *BudBib* 1.Reg 2/19; Każe mu Pan ofiarować ofiarę zakonną [...] iż ielzce nie była wftawiona ofiara ona święta nád świętymi *WujNT* 34.

»ofiarować [co] na ofiarę, na obiatę, ku ofierze, za ofiarę« [w tym: za kogo, za co (7), dla czego (1)] = *offerre pro sacrificio Vulg, PolAnt; facere in oblationem a. sacrificium PolAnt* (5:3:4:2); *Leop Lev* 14/30, *Num* 6/11; Przytemże chlebie ofiarować macie liedm Báránow łónłkich zdrowych [...] ku paloney ofierze Pánu *BibRadz Lev* 23/18, *Lev* 15/15, 23/19, *Num* 15/8, 24; A gdy iey [niewiasty, która porodzi] czás przyfzedł oczyszczenia/ ofiarowała zá dzyeci báránká rocznego ná obiatę *BielKron* 37v, 37v, 38, 38v [2 r.], 39; tedy będzie ofiarować ná ofiarę dziękowną plácki przálne oliwą rozmieszone *BudBib Lev* 7/12.

»ofiarować [co] Panu (Bogu), Bogu, Jehowie, przed Panem« [w tym: za co (3)] = *immolare a. offerre coram Domino, offerre a. vovere Domino Vulg; facere in oblationem Domino PolAnt; offerre Deo Modrz* [szyk zmienny] (12:2:1:2); *RejWiz* 155; tedy weźmie báránká ná offiarę/ [...] y dzieiąta część mąki biały [...]/ y kuátherkę oleiu/ y dwie sýnogárlice [...]: y offiarue to kápłanowi ómego dnia oczyszczenia fwe^{so} v drzwi Przybytku fwiádectwá przed Pánem. *Leop Lev* 14/23; nád timy rzeczami był poštánowion/ ktore z dobrej woley ofiarowano Bogu *Leop* 2.Par 31/14, *Ex* 30/13, *Lev* 1/2, 5, 2/1, 19/21, *Num* 6/21; *BibRadz Lev* 4/3, 23/18, *Num* 15/24, I 111a marg, 1.*Esdr* 3/5; Abráám iáko práwy kápłan począł dzyefięćiny Pánu Bogu ofiarować. *BielKron* 7; Kázde podnożenia święte/ ktore ofiaruią sýnowie Izráelowi/ Iehowie/ dałem tobie y sýnom twym *BudBib Num* 18/19; *ModrzBaz* 64v.

Szereg: »przyniesić a ofiarować« (1): kazał mu kápłan przynieść á ofiarować dwu wroblu żywych y drzewo Cedrowe/ Izopu fnopek y nić iedwabiu czyrwonego. *BielKron* 36v.

Przen (2) :

ofiarować czym (1): Ofiara zbáwienna ielt/ łtrzedz przykazania Bożego/ [...] á zmiłowanie ofiarować offiarami zá nie łpráwiedliwósci *Leop Eccli* 35/3.

Zwrot: »ofiarować ofiarę« (1): á kto czyni miłofierdzie offiaruię [!] ofiarę [*offert sacrificium*]. *Leop Eccli* 35/4.

γ. Dokon(yw)ać symbolicznego ofiarowania dziecka przez przyniesienie do świątyni i złożenie daru ofiarnego [kogo] (10) : *PatKaz III* 131; Gdy go [Jezusa] ofiarowali do KOścioła Bożego/ Spráwiedliwy Symeon wziął ná łokcie iego *ArtKanc* C9v; DZiśieyłego dnia Błogofłáwiona Pánná Márya/ dzieciátko Páná IEzufa ofiarowała w Kościele *LatHar* 402; *SiebRozmyśl* Gv, G4v.

ofiarować czemu [= komu] (1): twé boskie wielmożnoćij/ sýna twégo ij mego wedle zakonu twé^{so} ofiaruię *OpecŻyw* 26v.

ofiarować ku czemu (1): Potym dzyeciátko to Páná Iezufa XL dnia mátká do kościoła ofiarowała ku oczyszczeniu *BielKron* 138.

Zwroty: »ofiarować Bogu« (2): panna Maria/ pokornie pokłęknela ofiaruiątz bogu oyttzu iego iedynego sýna *OpecŻyw* 26v, 25v.

»ofiarować przed Panem« (1): Thedy niešli go do Ieruzalem/ áby go poštáwili á ofiarowali przed Pánem. *RejPos* 55v.

δ. O ofierze Melchizedeka [co] (16) : Iż iáko Melchizedek offiarował chleb y wino/ ták tełz P: Krytús ofiarował ciáło y krew fwoię ná krzyżu. *KrowObr* 180, 180, 183v; Bo ona krwáwa ofiara

ktorą ná krzyżu wczynił/ nie wedle obyczáiu Melchifedechowego/ który chleby y wino ofiárował/ ále wedle Aaronowego byłá. *WujJud* 150, 150; *CzechEp* 193 [2 r.]; *SkarKaz* 156a [3 r.], 158b.

W charakterystycznym połączeniu: ofiarować chleb i wino (13).

Zwrot: »ofiarować Panu Bogu, Bogu Ojcu« (2:1): WróbŻółt 118; Abowiem nieukázuie nam tego hiŝtorya ŝwięta/ áby Melchifedek miał offiárowáć/ chleb y Wino Bogu oycu KrowObr 180; Zá ktore [zwycięstwo] káplán Melchifedech dziękuiąc/ ofiárował P. B. chleb y wino SkarŻyw 284.

Szereg: »wynieść abo (i) ofiarować« (2): Wyniołł ábo ofiárował chleb y wino: bo był káplán Bogá nawyźlżego. SkarKaz 156a, 156a.

b. O śmierci Chrystusa na krzyżu [w tym: kogo, co (61); intransit. (2)] (64): Abowiem Kryŝtuŝá Syná Bożego żadne ŝtworzenie offiárowáć niemogłó/ áni przed obliŝtność Bogá Oycá poŝtáwić/ iedno on ŝam. *KrowObr* 190.

ofiarować komu (31): Y Pan náłz ná krzyżu [...] / niech vkażą gdzie ty ŝłowá mowił: Oycze ia tobie ofiáruię. SkarKaz 155b, 155b marg. Cf »ofiarować Bogu«, »ofiarę ofiarować«.

ofiarować za kogo, za co (26): bo wŝlytcy wy odemnie vcieczecie/ a iá poydę dáń ŝie ofiarowatz za wás. OpecŻyw 98v; KrowObr 51v; który [Krystus] zá złoŝci ludzkie żywot ofiárował z okwitym krwie wylaniem BielKron 200v; nie zá inŝze [kapłán Bogu ofiaruje]/ iedno zá te zá ktore Pan Chriŝtus ofiárował. WujJud 228v. Cf Zwroty.

W porównaniu (1): y rozlał krew ŝwoię/ á ofiárował iá/ iáko niewinny báránek/ Bogu Oyczu ŝwemu. RejPos 122v.

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować człowieczeństwo (4), Krystusa Syna Bożego, mękę, próŝby, żywot; ofiarować dobrowolnie (2); ofiarować dla grzechow naszych (2), dla wybawienia rodzaju ludzkiego; ofiarować za człowieka, za grzechy (4), za wszystek ŝwiat, za złoŝci ludzkie, za żywe; ofiarować na krzyżu (8), na ołtarzu krzyża (ofiary ŝwiętej) (7).

Zwroty: »ofiarować [kogo, co] Bogu (Ojcu) (a. Panu Bogu)« [w tym: za kogo (12)] = offerre Deo PolAnt, Vulg [szyk zmienny] (27): RejPs 165v; SeklWyzn D, f4; KrowObr 141v, 178v, 200v, 201; który przez duchá wiecznego/ ŝámeŝo liebie ofiárował nie náŝánionym Bogu BibRadz Hebr 9/14; ofiárowawŝy onę wdzięczná raz ná krzyżu dziwnie ŝpráwioná ofiárę Bogu Oycu ŝwemu/ iuż teraz ofiáruie nędzne á ŝkrufzone ŝercá náłze RejAp [14], 60v; gdj iuż dokończył wŝytkich ŝpraw zbáwienia ludzkiego/ á chciáł ie iuż zápieczętwáć męká á drogá ŝmierciá ŝwoię/ á ofiárowáć ciáło ŝwe Bogu Oycu ŝwemu zá człowieká nędznego RejPos 5, [36]v, 47, 48, 103v, [105]v (15); CzechRozm 211; WujNT Hebr 9/14.

*»ciało, krew ofiarować« [w tym: za kogo (4); ciało i krew (3)] [szyk zmienny] (9:5): Zbawicziel náłz ŝŝwey miłóŝczij Prziyáł náŝię yego złoŝczij Ciało ŝwe ophiarowaphŝy Zanas ŝwięthá krew roŝzliawŝy RejKup Q; ále offiárował ná krzyżu ŝwe wŝáŝne y náŝwiętlŝe ciáło y krew. KrowObr 181, 180, 190; Ieŝt teŝ náłzym Biŝkupem naywyźlżym/ który ŝam ŝwoię krew zá nas ofiárował BibRadz *7; BielKron 134v; RejPos 5, 178v; gdy ŝię zá nas dał okrutnie vmęczyć/ ciáło ŝwoie ofiárowáć raczył/ áby nas iuż wŝyŝłtkich wiecznie poŝwięcił. ArtKanc N7; SkarKaz 155b, 158b.*

»ofiarę, obiatę ofiarować« [w tym: komu (16), za kogo, za co (9)] = offerre hostiam Vulg [szyk zmienny] (18:1): a patrz náta przenaŝwyatŝlŝá obyata ktorá tobye ofyeruye [...] Ieŝus kriŝtus za grzechi

bracyey łwey. *BierRaj* 22v; *RejPs* 165v; *KromRozm III* K7v; *KrowObr* 178v, 200v, 201; ále ten iedenże raz ofiarowawłszy ofiarę zá grzech łiedzi wiecznie ná práwicy Bożey *Leop Hebr* 10/12; *RejAp* [14], 60v; *RejPos* [36]v, 47, 103v, [105]v, 139 (8); którą [ofiarę] tobie ofiaruie wielki Błkupa náłz/ święte dźcieńátko twoie/ Pan IEZus Chryłtus *LatHar* 271; *WujNT Hebr* 10/12.

»sam(ego) siebie ofiarować« [w tym: za kogo (4)] = *semetipsum offerre PolAnt, Vulg* [szyk zmienny] (21): *SeklWyzn* f4, g2; *SeklKat* P; Kryłtułowi niepotrzebá łię káżdego dnia offi[arow]ać/ ábowiem tho ras vtzynił/ gdy łámego łiebie offiárował. *KrowObr* 182v, 125, 141v, 200v; *BibRadz Hebr* 9/14; *RejAp* 90; Poniewáż Pan Chryłtus nie zá żywe tylko łam łiebie ofiarował/ ktorzy ná on čás przy męce łiego byli: ále zá włzyłtek łwiát. *WujJud* 228, 228v; łż tenże náłz łiedyny Ofiarownik/ dla tego wźięty łeft do łiebá/ raz łámego łiebie ofiarowawłszy/ [...] áby łie záwždy przed oblicznością BOżá vkázował zá nas. *CzechRozm* 181, 209v, 211; bo to vczynił raz/ łámego łiebie ofiarowawłszy. *WujNT Hebr* 7/27, *Hebr* 9/14, 25, s. 770. Cf »sam siebie ofiarą ofiarować«.

»sam siebie ofiarą, ofiarę ofiarować« [w tym: komu (1)] [szyk zmienny] (2:1): *SeklWyzn* D; który ofiarowawłszy łam łiebie ofiarą wdźięczną ná ołtarzu krzyżá łwiętego/ y teraz nie próżnuie *RejAp* 71v; y łam łiebie ofiarę y zábićie ofiarował zá nas *SkarKaz* 158b.

Szereg: »oddać i ofiarować« (1): poniewáłz Pan Kryłthus [...] łufz przyłzedł y łam łiebie oddał y offiárował Bogu Oycu ras ná krzyżu. *KrowObr* 141v.

Przen: *Umęczyć Chrystusa* (2) : ták tełz Kryłtułá Syná Bożego/ włzytká włęłkość łudu offiárowałá/ to łeft/ grzechy łwoimi ná krzyżu ras zábiłá *KrowObr* 185.

Szereg: »ofiarować albo krzyżować« (1): A to nie dla tego pıłali [doktorowie starzy o krzyżowej ofierze] áby Kryłtułá znou offiárować áłbo krzyżować łieli *KrowObr* 191v.

c. *W chrześcijaństwie* [w tym: kogo, co (204); intransit. (68)] (272) :

a. *O ostatniej wieczerzy* [w tym: kogo, co (32); intransit. (9)] (45) : *KromRozm III* K5; który [kapłan] tego co Chryłtus vczynił náłłáduie; to łeft który Páná Chryłtułá/ łáko y on łiebie ofiarował/ takież ofiaruie. *WujJud* 245, 231v; *CzechEp* 193; *WujNT* Zzzzzv; A co Pan IEZVS czynił/ toż tełz Apołtołom czynić kazał/ gdy rzekł: [...] łam błogółáwił chleb/ y wy błogółáwłcie. łam ofiarował y wy ofiaruycie. *SkarKaz* 155b, 155a, 156b *marg*, Oooo2a.

ofiarować komu (15): Y tákże ná tey wieczerzy ołtátńey/ ácz wźiáwłszy chleb nie mowi: ła tobie Oycze ofiaruie; ále łámą to rzeczą czyni/ chleb błogółáwiąc y ná ćiało go łwoie odmieniáiąc *SkarKaz* 155b, 155b. Cf »Bogu Oycu ofiarować«, »Bogu [co] ofiarować«.

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować za grzechy, ofiarować na pamiątkę (2); ofiarować obyczajem niewidomym i niekrwawym (niewymownym) (2), pod zwierzchnimi żywoły.

Zwroty: »Bogu Oycu ofiarować« (1): Skąd znác że P. łefus ná ołtátńey wieczerzy, wylewáiąc zá nas krew łwoię, Bogu Oycu ofiarował. *WujNT* 110 *marg*.

»Bogu (Oycu) [co] ofiarować« [szyk zmienny] (12): Ty powiedáłz łż ná ołtátetżney wietzerzy Bogu Oycu offiárował chleb y wino? *KrowObr* 182v, 181; Ofiaruie ła tu pod zwierzchnimi żywoły Bogu Oycu łwemu/ obyczáiem niewidomym/ y nie krwáwym/ ćiało łoié y krew: tóż wy tełz czynćie. *BiałKat* 343v; *WujJud* 149, 150, 245; *LatHar* 195 [2 r.]; że Pan Chryłtus ćiało łwoie łwięte ná ten čás Bogu ofiarował/ kiedy łe vczniom ku łiedzeniu dawał. *WujNT* 286, 287, 589; *SkarKaz* 158b.

»ofiarować (nie) chleb i (ani) wino« [szyk zmienny] (6): *PatKaz II* 44v; iż Kryštus dwoię offiárę vtzynil: Iednę bes rozlania krwi/ offiáruiąc chleb y wino/ á drugą krwawą ná krzyżu *KrowObr* 182v, 181, 182v [2 r.]; *SkarKaz* 156b.

»ciało, krew ofiarować« [w tym: za co (1); ciało i krew (5)] [szyk zmienny] (14:6): czořz to pan cryštus vypelnyl w vyelky czwartek kyedy vyeme czyalo fwoye ofyeroual *PatKaz II* 44v; *BiałKat* 343v, 346; *WujJud* 150; Pan ná ořtátniey wieczery ofiárował włafne ćiało y krew fwoię. *WujNT* Aaaaaa3, 286 [3 r.], 287 [2 r.], 373 *marg*, 589, Yyyyy; *SkarKaz* 155a, b.

»ofiarę ofiarować« [szyk zmienny] (11): *WujJud* 149, 179v, 228v, 245; *LatHar* 195 [3 r.]; Iż Pan Chriřtus ofiáruiąc duchowną ofiárę pierwey niźli ćierpiał/ nam lámym (Apořtołom y ich namieřtnikom) rořkazał toź czynić. *WujNT* 114, 287; *SkarKaz* 155a, 158b.

»sam siebie ofiarować« (2): Gdyż Iezus Chriřtus Pan Bog nářz [...] ofiárę Bogu Oycu řam řiebie pirwey ofiárował/ y to ná pámiątkę fwoię czynić rořkazał *WujJud* 245; *ReszPrz* 17.

β. *O mszy řw. i jej najwaźniejszych częřciach* [w tym: kogo, co (170); intransit. (59)] (227) : *SeklWyzn* g2 [2 r.]; *KromRozm III* K5; Abyřmy wtych offiárách przyięli y offiárowali Páná nářzego Iezu Kryřtá Syná Boźego. *KrowObr* 177v; tze muźeř tego s piřmá Świętego nieukazał/ [...] gdzie teřz wam offiárować rořkazał? *KrowObr* 182v; wy záfie gdy ofiáruiecie/ tedy fwemu Báránkowi wykupienie duřz s Czyřćá/ y grzechom odpuřtzenie przypifuiecie? *KrowObr* 183, 123v, 125v, 177v [3 r.], 178 *marg*, 178v [2 r.] (32); *OrzQuin* Nv; *BiałKat* 126; którą [řwiątořć ciałá i krwi pańskej] nie tylko rozdawáią/ ále teřz y ofiáruią wedle Pánřkiego rořkazánia. *WujJud* 150v, 148v, 149, 158, 179v, 231v (9); *SkarŻyw* 279, 329; *ReszPrz* 20 [2 r.]; Izali nie ofiáruiemy ná koźdy dzień? Ofiáruiemyć w prawdzie/ ále to czynimy ná pámiątkę řmierći iego. *WujNT* 773, 286 [2 r.], 287, 456, 760 [2 r.], 766, 773; *SkarKaz* 155a [2 r.], b [2 r.], 158b, Oooo2a.

ofiarować komu (54): Bo kořyřz kiedy z Biřkupow [...] řtoiąc v ořtarzá mowil: Ofiáruiemy tobie Pietrzeř/ ábo Páwle/ ábo Cyprianie? *WujNT* 456. *Cf ofiarować komu ku czemu; Zwroty.*

ofiarować komu ku czemu (1): Ták teřz áby ći Báránkowie (wořkowi) niepomázáni/ moc onę wzięli/ ktore my tobie ku pořwięceniu offiáruiemy *KrowObr* 67v.

ofiarować za kogo, za co (49): powiadaią że go za grzechi nářze offiatuią [!] a on řię řam zanie offiárował y vmarł. *SeklKat* Y3v; Cořz dáliey do thych nowych Kxiędzow mowicie? Ten vřząd im dáiećie mowiąc. Aby ofiárowali zá żywe y zá vmárłe? *KrowObr* 124v, 51, 75v, 119, 170v, 190v, 191, 197; Choć y w tym wyřtěpu nie mářz: kiedy zá grześně á nieupámieřhálé ofiáruiemy. *BiałKat* 354, 358v; *WujJud* 151; *WujJudConf* 148v; *SkarŻyw* 457; *WujNT Hebr* 5/3; Nie ofiáruią w niebie zá grzechy. *SkarKaz* 156b *marg*, 156b, 158a, 385b, Oooo2c. *Cf Zwroty.*

ofiarować w czym (1): nářwał Láćinniki Heretyki Azymity/ iż wprzařnym á nie wkwářnym chlebie ofiáruią *SkarJedn* 244.

W pořączeniach szeregowych (12): A ták vřząd kápłáńřki ná tym yeřt/ kázác fwyatořcyámí řłáfowác/ błogořłáwić/ ofyárówác/ y modlić řye zá ludźye. *KromRozm III* K3, K7; ále go [Kryřtusa] znowu offiáruią/ męřzą y wemřzach fwoich krzyřuią. *KrowObr* 185v, 179, 192v; To czyńćie/ to ieřt/ nietylko rozdawayćie/ ále y pořwiącayćie/ y ofiáruićie/ á ofiárówawřzy iedźćie ná pámiątkę moię. *WujJud* 148v, 147v, 179v, 235v, 238v; *WujNT* 287; *SkarKaz* 385b.

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować Krystusa (Pana) (15), opłatek, służbę kapłańską, Syna Bożego (9), świętość ciała i krwi pańskiej; ofiarować za dalekie, za drugiego, za dusze ludzi (świętych) umarłych (2), za grzechy (14), za grzeszne, za kościół, za krześcijany, za lud (3), za martwe, za nadzieję zbawienia, za niechrzczone, za niedbałości, za nieupamiętałe, za odległe, za rodzaj ludzki (2), za się (siebie) (2), za umarłe (ludzi) (17), za dusz wykupienie (i zbawienie) (2), za występki (4), za zdrowie, za zgorzenia, za żywe (13); ofiarować często, niekrwawym obyczajem (2), ustawicznie (2).

Zwroty: »baranka ofiarować« (5): wy báránká wálzego ná káždy dzień tyliąc tylięcy offiáruiećie. *KrowObr* 183, 187v, 188v, 189; ále báránká niepokalánego co dzień na ołtarzu krzyża ofiáruię *LatHar* 194.

»ofiarować Bogu (Ojcu)« [w tym: za kogo (1)] [szyk zmienny] (3): Tu nieflyzylz nic/ áby kazał Bogu Oycu offiárować/ tylko iż krew fwoię nowego teftámentu krwią zowie *KrowObr* 190, 125, 179.

»ofiarować [co] Bogu (Ojcu), Panu (Bogu)« [w tym: za kogo, za co (5)] [szyk zmienny] (22:6): *PatKaz II* 39v; *SeklWyzn* a2v; Mfza papieška iefł wktorey powiadaia że kxieža offiáruia fyna bożego bogu oyczu/ zažiwe/ vmarłe y zayne rzeczy *SeklKat* Y3, Y3; Wezmi moc Offiárować ofiárę Bogu y Mfze tzytác *KrowObr* 124, 177v, 178v, 179, 179v, 183v, 188v, 189; *BialKat* 351; *KuczbKat* 190, 245; *WujJud* 149, 228v, 237; Iłz w ofiárze táiemnic ktore przy Mfzy Pánu ofiáruia/ Chleb tyło á Wino z wodą miefzáne/ ná ofiárę kłásć fię ma. *SkarJedn* 317; *SkarŻyw* 510; *ReszPrz* 18, 19; *LatHar* 76; *WujNT* 114, 115, 453, 456 [2 r.].

»chleb i wino ofiarować« (3): A wy tylko łámi Mfzarze chleb y wino offiáruiećie *KrowObr* 183; iż chleb y wino profte/ y przed Confekrácya ich/ ofiáruia zá grzechy żywych/ y vmárłych. *WujJudConf* 180; *CzechEp* 193.

»ciało, krew ofiarować« [w tym: za kogo (2); ciało i krew (8)] [szyk zmienny] (21:10): *PatKaz II* 37v [2 r.] 39v [2 r.]; *WróbŻolt* H4; *KrowObr* 178, 179, 183v; oná moc ktorá máia Ciáło y Krew Pána náłzego poświácác y ofiárować/ [...] wlyztek rozum ludzki przewyżła *KuczbKat* 235, 190; Sam Auguřtyn S. o tey Ofierze [...] piłze/ [...] że miałto onych wlyztkich ofiar ciáło iego ofiáruia/ y ludziem rozdawia. *WujJud* 149v, 149v marg, 180, 236v, 244v [2 r.], L12v; *CzechEp* 193, 194; *ReszPrz* 18; *WujNT* 773; Słowo sftáło fię ciáłem/ ábyfmy ciáło Syná Bożego ofiárować/ y im gniew Boży vblágác mogli. *SkarKaz* 488b, 158b.

»ofiarować dar« [w tym: komu (1)] [szyk zmienny] (2): *KromRozm III* K5; Święty thobie Boże dár offiáruiemy *KrowObr* 171.

»ofiarować [komu] kielich« (1): Potym kielich podniořwly z Winem y z wodą/ ták mowilz: Offiáruiemy thobie Boże kielich zbáwienny *KrowObr* 169v.

»w(e) mszy, na mszy ofiarować« [tym: kogo, co (9), komu (1), za kogo, za co (3)] [szyk zmienny] (10:1): *WróbŻolt* H4; *SeklWyzn* g2; *SeklKat* Y3; Powiedalz iefłtze/ Iż nietym fpořobem/ y nietym vmyflem tego Báránká fwego martwego/ bes krwi/ ná Mfzy offiáruiećie *KrowObr* 187v; Zá vmárłe ludzi offiáruia wemfzách. *KrowObr* 190v, Vu3v; *WujJud* 244v [3 r.], Mm6; ktorzy [księža rzymscy] twierdzą żeby mieli ofiárować Kryřtułá we Mfzy? *WujJudConf* 244v.

»ofiárę ofiarować« [w tym: komu, czemu (30), za kogo, za co (24)] [szyk zmienny] (57): *SeklWyzn* a2v; *KromRozm III* K5; Y offiáruiećie vblágáiaće Offiáry/ zá grzechy y wyřtępki ludzkie. *KrowObr*

124; ná offiáry weyrzy pánie łáfkáwie/ ktore tobie offiárujemy. *KrowObr* 168v, 124, 125 [2 r.], 125v, 169v [2 r.], 170 (17); *BiałKat* 348v, 351, 353v, 358v, 366; *KuczKat* 190, 245; [*kapłaństwo Nowego Zakonu*] nie krwáwá á wítáwiczną onę ofiárę Ciálá [!] y Krwie Páńfkiey ofiáruie. *WujJud* 147v, 148v, 149, 156, 202, 226v [2 r.] (11); *SkarŻyw* 91 [2 r.], 337, 510; *ReszPrz* 18, 19; zá te [*na śmierć wzdawane*] náswiętłzá ofiárę Páná Chrystulá pośrzedniká nászego ofiárowác kázá *ReszHoz* 123; *LatHar* 107; *WujNT* 39, 114, 115, 287, 319 (8); Násláduymy iáko mozem kápłani/ ofiáruymy zá lud ofiárę: bo ácz iestelmy w záługę flábi/ álelmy ofiárą czći godni. *SkarKaz* 158b, 158b [2 r.]; *SkarKazSej* 657b.

»sam siebie ofiarować« (3): Ze Pan Chriftus [...] miáłto zábiíania bydląt/ íam íiebie ofiárowác rofkazał. *WujJud* 149; *WujNT* 287; *SkarKaz* 158b.

Szeregi: »ani ofiarować ani mszej mieć« (1): nie godzi íię bez Bífkupá áni ofiárowác/ áni Mízey mieć. *ReszPrz* 18.

»oddawać i ofiarować« (1): O Przenáswiętłzá Troyco/ rácz przyiác tę [...] ofiárę/ ktorą tobie (z flugámi twemi/ kápłany) oddáemy y ofiárujemy *LatHar* 107.

»poświęcać i ofiarować« (3): *KuczKat* 235; Moc swięceniá bywa Kápłanom daná/ áby mogli Sákráment Ciálá y Krwie Páńfkiey poświęciác y ofiárowác *WujJud* 152, 180. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

αα. *O mszy sprawowanej przez Chrystusa jako kapłana (13)* : P. Chriftus y ofiáruie y íeft ofiárą. *WujJud* L17v, 236, 236v marg; *SkarKaz* 158b.

ofiarować komu (1): obac że tę roznoć ze chrift^{us} wífwey mfi offiáruie nam íam íiebie/ odpulczenię grzechow náłzich gdi zwiárą przíłtępuiem. *SeklKat* Y3.

ofiarować przez kogo (5): íż mu [*Chrystusowi*] íię íuż teraz przez íię ofiárowác nie godzi/ poítánowił kápłany namiáłtki íwe *CzechEp* 193; Muíi tedy być ínlze ofiárowánié teyże íedney krzyżowey ofiáry/ wedle ktore⁸⁰ íam P. Chryftus przez flugi íwoie/ iáko kápłan wedle Melchifedechá wieczny/ á nieodmienny/ ofiáruie. *SkarKaz* 156b. Cf »ofiarować ciało i krew«, »ofiarować ofiarę«.

Zwroty: »[przez kogo] ofiarować ciało i krew« (1): A táć íeft Míza fwiéta/ w ktorey íam przez nas íwoie flugi/ y kápłáńftwá íego íprawce/ pod ósobą chlebá y winá ofiáruie/ cíáło y krew íwoię *SkarKaz* 156b.

»ofiarować ofiarę [przez kogo]« [*w tym: za kogo (1)*] (2): y ofyáruye zá nas wítáwiczyne przez kápłany/ nye íną ofyárę/ yedno onę/ ktorą ná krzyżu ofyárował/ ácz ínlzym obyczáyem *KromRozm III* K7v; Chryftus záwždy przez widome flugi íwoie kápłany ofiáruie téż ofiárę co ná wieczery ofiárował. *SkarKaz* 156b marg.

»sam(ego) siebie ofiarować« (3): thak téż ta była figura íż pan Iefus miáł íam íiebie ofiarowac pod ósobą winá y chleba. *WróbŻółt* 118; *SeklKat* Y3; *KrowObr* 178.

Przen (1) : Y owízem on [*Chrystus*] w nas ofiáruie/ bo íego flowo poświęca ofiárę/ ktorą ofiáruiem. *SkarKaz* 158b.

d. *Przenośnie nawiązujące do różnych rodzajów ofiar: starotestamentowych, chrześcijańskich lub Chrystusowej* [*w tym: kogo, co (189); intransit. (2)*] (191) :

α) *Człowiek ofiaruje Bogu kierując się uczuciami religijnymi (138)* :

ofiarować komu (21): Kofczyelnich fię flug radziemi. Iako by fię fpanem ziednać A czo by mu offyarować. *RejKup* Nv; *HistRzym* 100v [2 r.]; Thu bárzo cudna náuká/ iáką fpráwę mamy mieć ku Panu fwoiemu w prósbach nálfzych/ y co mamy ofiárować iemu *RejPos* 44v *marg*; ofiáruyże mu ten obiecány zakon iego/ ktory obiecał napifác ná fercu twoim *RejPos* 180, A5, 47v, 103v, 216; *WujNT* 416. *Cf ofiarować komu za co*; »ofiarować ku czci«, »ofiarę ofiarować«, »Panu ofiarować«.

ofiarować komu za co (4): á s tym fię mamy włáfnie vkázác temu fwiętemu kápłanowi á temu Pánu nálfzemu/ á to mu ofiárować zá tho oczýfcienie fwoye. *RejPos* 47v. *Cf* »Panu ofiarować«.

W połączeniu szeregowym (1): A on [Pan] głośnie woła przez Proroká gdzye iefth/ y gdzye go flukác/ y iáko go włáfnie chwalić/ y co mu ofiárować/ y co y iáko kázde mu dáć ma *RejPos* A5.

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować ciało, duszę, koronę (miłości) (2), majątność, odpoczynienie, dwa wrobliki to jest dwa zakony, zakon; ofiarować Duchu Św., kapłanowi (2), zbawicielowi; ofiarować za dobroci, za oczýfcienie (2), za uleczone trądu; dobrowolnie ofiarować, wiernym sercem.

Zwroty: »ofiarować ku czci [Bogu; bożej]« (1): odpoczynienie to moie ofiáruię tobie/ ku czći á chwale wiekuiſtey twoiey *LatHar* 44.

»ofiarować przed majestatem« (1): A tu fię iuż pilno vcz [...] co też záfię ofiárować maſz przed fwiętem Máięftatem iego *RejPos* 215.

»ofiarę ofiarować« [*w tym: komu (4), przez kogo (1)*] [*szyk zmienny*] (6): Pyotr fwyęty też piſſe do krzeſciyánów/ Abyfcye ofyárowáli ofyáry duchowne/ przyyemne Bogu przez Yezufa Kryſtuſá. *KromRozm II* 13; *LubPs* P3v *marg*; *KrowObr* 189v *marg*; á buduycie fię też ná nim iáko kámienie żywe/ budowánim fwym duchownym/ á duchowne ofiáry ofiáruiąc iemu *RejPos* 301, 47v; *WujJud* 226.

»Panu (Bogu) [co] ofiarować« [*w tym: za co (3)*] [*szyk zmienny*] (7): Co Pánu zá fluby/ á iákie ofiáry zá dobroci iego ofiárować mamy. *LubPs* P3v *marg*; *KrowObr* 189v *marg*; *RejPos* 47, 215 [2 r.]; gdyż kázdemu wiernemu wolno iey [*mszej*] fluchác/ [...] á duchowną ofiárę Pánu Bogu ofiárować. *WujJud* 226; *SkarŻyw* 203.

αα) *Człowiek, też Chrystus jako człowiek, ofiaruje siebie, swoje czyny, cierpienia itp.* (72) : a ktoz moze wiedzieć ktore fą fprawiedliwe vczynki ktore mamy offiarowac. *WróbŻoſt* B7; *KrowObr* 190 [2 r.]; W ćichoſći á w pokorze ofiárować mamy modlitwy *RejAp* Ff3; *HistRzym* 100v; *WujJud* 238; W tobie/ moy Pánie/ mam nádzieię fwoię/ A przetoż ofiáruię/ Ządzą/ y z nią myſł moię *GrabowSet* Lv.

ofiarować komu (55), *czemu* [= *imieniowi Bożemu*] (1): tobiem ſamému kwiat mé czyſtoſcij ofiarowała *OpecŻyw* 6; *WróbŻoſt* B7; Ale ty chcefzli mile vbłágác páná fwego ofiárui mu/ wierną myſl/ á wdzięcznoſć vmyſłu fwoiego *RejPs* 75, 67v, 77v, 160, 172; Kiedy bys fię vcziekl kniemu A pokorne fercze iemu. Sprawą wiarą ofyarował Prętko bys tam Lalkę poznał. *RejKup* g7, cc3; *LubPs* V2 *marg*, bb4; *KrowObr* 141v, 142, 165v; *RejAp* 8v [2 r.]; Pan [...] od dzyećinſtwá fwego/ ták fię iuż począł fthárác o zbáwienie náſze/ pokorzác fię Bogu Oycu fwemu/ á w nędzy á w niedoſtátku ofiáruiąc mu ono máluczkie á niewinne człowieczeńſtwo fwoie. *RejPos* 19v; vciecźze fię z wiárá [!] mocną á z zupełną nádzieią k niemu/ iáko ku dobrotliwemu Oycu fwoiemu/ ofiáruyże iemu mocną wiárę fwoię *RejPos* 180, 29v, 37v, 47, 47v [2 r.], 48, 87v, 324; zbáwicielowi fwemu/ wiárę fwą/ y

fumnięcie fwe/ zawnzdy ofiaruiąc *BiałKaz* H; *KochPs* 176; *SkarŻyw* 70; *ArtKanc* M17; *LatHar* 27, 92; *WujNT* 200, *Hebr* 5/7; *SiebRozmyśl* H; *SkarKaz* 210b [2 r.], 457a. Cf *ofiarować komu ku czemu*; »ofiarować Bogu«.

ofiarować komu ku czemu (2): Podzmy co rychley dobywaymy ikárbow/ á pokłon czyniąc ofiaruymj iemu dułżę/ ciáło y máiętność náłżę/ ku wízelákíemu poddańítwu iáko pánu y Bogu náłżemu *SkarŻyw* 27. Cf »ku cíci ofiarować«.

ofiarować na co (3): A ná cześć/ chwałę/ y wraczenie twoie/ ofiaruięc ciáło y dułżę moię/ ábyś ie ty opánował *LatHar* 92, 27, 147.

ofiarować przez kogo, przez co (4): á vcž fie tež iż [...] małż [...] ofiarowác ie [*prośby, chwały i modlitwy*] przez ono wydáne ná fmierć człowięczeńítwo Páná náłżego *RejAp* 156v. Cf »ofiarować Bogu«.

ofiarować za co [= jako co] (1): iż iedno fercze czyfte á fkrufzone zá wdzyęczną chwałę chce ofiarowác Pánu fwemu. *LubPs* N3v.

W połączeniu szeregowym (1): ile [*Chrystus*] człowięk Pośrzednik ieft/ á ile Bog ieden z Oycem/ ile człowięk przyczynia fię/ ofiaruie/ modli fię/ cierpi/ krew przelewa. *GrzegRóżn* L4.

W charakterystycznych połączeniach: *ofiarować ciało* (10), *człowięczeństwo*, *duszę* (9), *frasunki*, *izop (mirrę) serca* (2), *jałmużny*, *kadzidło modlitwy*, *karania*, *kwiat (ostatek) czystości* (2), *majątność* (2), *modlitwy* (9), *myśl (wierną, niewinną, pokorną)* (4), *serce (czyste, pokorne, stateczne, uniżone, wdzięczne, wierne, zapalone)* (15), *sumnienie (czyste)* (2), *uciski, uczynki (cnotliwe)* (2), *umysł, utrapienie, wdzięczność (czystość) umysłu* (2), *wiarę (mocną)* (3), *wolą, wyznanie, złoto wstrzymięźliwości, żądzą; ofiarować imieniowi twemu, krolowi, zbawicielowi; ofiarować ku poddańítwu; ofiarować na (wiekuistą) chwałę* (3), *na cześć* (2), *na uraczenie; ofiarować przez Chrystusa (Jezu Krysta)* (2), *przez człowięczeństwo Pana; ofiarować w cichości* (2), *łaską doskonałą, w pokorze* (2), *czystym sercem, wdzięcznie*.

Zwroty: »ofiarowác [co] (Panu) Bogu (a. Bogu Ojcu), Panu« [*w tym: przez kogo* (2)] [*szyk zmienny*] (14:2): [*łotr na krzyżu*] a wfákož to wfíytko tzo wolné⁸⁰ miál/ bogu milému offiarowál *OpecŻyw* 144v; *LubPs* N3v; Potym ábyś dułżę y ciáło fwe Pánu Bogu offiárowál *KrowObr* 190, 91v, 191v, Ss2v; *RejPos* 134; Nád to vmyłł fwoy ktory był powinien ofiárowác Pánu Bogu/ ku pieniądżom y bogáctwu gi przykłąda. *RejPosWstaw* [110³], [143⁴]v; *KarnNap* C; *SkarŻyw* 106, [223], 298; *CzechEp* 101; Wízákož ofiáruy Pánu złoto wftrzymięźliwości y pobožności/ kádzydło modlitwy/ á mirrę fercá cíchego y pokornego z iáłmużną. *LatHar* 197; *WysKaz* 39.

»[*Bogu*] ku cíci ofiarowác« (1): Tobbye ya ku cíci ku chwale nędzną dułżę moię/ Zawnzdy z vprzeymy fercem fwym wdzyęcźnie ofyáruię *LubPs* aa.

»ofiare, ofiarą ofiarowác« [*szyk zmienny*] (6:1): *KrowObr* Ss2v; ázebyfmy [...] ofiárując iemu ná niewidomym Ołtarzu/ to ieft/ ná fercu fwym/ [...] Ofiáry Duchowné *OrzQuin* N2v; *RejPos* 34; *WujJud* 238; pomázuie mu [*tj. dziecku przy chrzcie*] Kápłan wierch głowy Krzyźme^m świękym [!] [...] ná znák tego/ że ono iuž z innemi człónkámí Páná Chrístułowymi ieft pomázáne [...] / áby nád Szátánem [...] moc miáło/ á iżby fie y modlitwy fwoie ofiarowáło niepokáláną y wdzięczną ofiárą Pánu Bogu *KarnNap* C; *SkarŻyw* 106; *CzechEp* 101.

»ofiarować przed majestatem« (1): A tu fie też tego wczyc mamy nędznicy/ ábychmy w éichości á w pokorze ofiarowali modlitwy swoie przed tym swiętym á ftráfzliwym máyestatem Bogá żywiącego ná wieki. *RejAp* 72.

»ofiarować sam(ego) siebie« [szyk zmienny] (2): A chcez tczynić offiárę Bogu/ offiaruyże lámeo liebie/ ktorego masz w mocy *KrowObr* 189v; *RejPos* 15v.

ββ) Człowiek ofiaruje chwałę (29) :

ofiarować komu (27): *KrowObr* 178v; Kthory mi ofiaruie chwałę/ vcíci mię *BibRadz Ps* 49/23; Ofiaruy ty mnie chwałę/ mnie wyznaway/ Mnie dzięki wedle winności oddaway *KochPs* 75; *ArtKanc* D18v. *Cf Zwroty*.

Zwroty: »ofiarować ofiarę, obiatę (chwałę)« [w tym: komu (20)] = *offerre hostiam (laudis), sacrificare sacrificium (laudis) Vulg, PolAnt; immolare hostiam a. sacrificium Vulg* [szyk zmienny] (21:1): O krolu nasz synu Dawidow/ [...] tobie będę ofiarował obiatę chwały *TarDuch* E3v; *WróbŻolt* 49/14, 106/22, 115/17; *KromRozm II* 12v, 13; Ofiaruy mnye Bogu swemu ty ofiary chwały/ A w slubiech swych nawyzslfemu iuz bądź zawnzdi ftaly *LubPs* N3, Y5, aa2; *Leop Ps* 28 arg, 49/14, 106/22; *BibRadz Ps* 115/17, *Hebr* 13/15; To iuz iákochmy fie stáli krolmi y kápłany/ y iákíe mu ofiary ofiarować mamy/ iuzechmy fie náflucháli. *RejAp* 55; *WujJud* 238; *SkarŻyw* 531; *LatHar* +8; *WujNT Hebr* 13/15, s. 801, 841, 853.

»ofiarować (Panu) Bogu, Panu« [w tym: przez kogo (4)] = *immolare a. offerre Deo Vulg, PolAnt; offerre Domino Vulg* [szyk zmienny] (14:1): Immola deo sacrficium laudis: et redde altissimo vota tua. Ofiaruy ty panu bogu ofiarę chwały (*koment*) To iest, ciało, boże, to iest ofiara wśelkiej chwały. *WróbŻolt* 49/14, 28/2; A przeto przezeń (rozumey páná Kryftulá) ofyaruemy zawnfse Bogu ofyare chwały/ to yest owoc/ warg wyznawáyacych imyę yego. *KromRozm II* 13, 12v; Iż nye zwierzchowne chwały/ ále ferdeczne wftly swemi z wyełką ochotą Pánu wyznawác/ y ofiarować mamy. *LubPs* X2 marg; Vpominánie ludzi wiernych/ áby oni offiarowali Pánu Bogu offiary duchowne. *Leop Ps* 28 arg, *Ps* 49/14; *BibRadz Ps* 49/14, *Hebr* 13/15; *WujJud* 238; *SkarŻyw* 531; *LatHar* +8; *WujNT Hebr* 13/15, s. 841, 853.

γγ) Człowiek ofiaruje Chrystusa, jego ofiarę, zasługi, też: zasługi swiętych (14) :

ofiarować komu (12): gdzie mu też on nędzny człowiek ma ofiarować drzewo Cedrowe/ to iest/ ono drzewo okrutne/ ná ktorim fie stáło zbáwienie iego *RejPos* 103v, 180 [2 r.], 215; á ofiaruemy mu s Sámuelem onego báránká wdzięcznego iego Syná iego miłego Páná Iezulá Kriftulá páná á zbáwiciela náłzego. *RejZwierc* 265v; ofiaruie tobie iedynego Syná twego dofyć wczynienie wielce dofkonałe *LatHar* 92, 42. *Cf ofiarować komu na co*; »ofiarować Bogu Ojcu«.

ofiarować komu na co (1): A ná nagrodę wśelkiego niedbálftwá y niedoftátkow moich/ y zaráz ná podziękowanie zá wśelkie dobrodzieyftwá twoie/ ofiaruie tobie tegoż Syná twego niepokalanego żywotá íprawy *LatHar* 92.

ofiarować za kogo, za co (2): bogas k tobie przyciągnęła/ ktorégo s ciebie narodzone⁸⁰/ za odkupienijé człowieczé na krzyżu ofiarowała *OpecŻyw* 184; Tych wśytkich [patronów i przyczyńców] modlitwy y załugi ofiaruie tobie zá mię *LatHar* 42.

Zwroty: »ofiarować Bogu Ojcu« [szyk zmienny] (4): *PatKaz II* 39; Ale ty iedno weźmi przed się łałe á wierne serce ku temu Pánu swoiemu/ á ofiaruy Bogu oycu iego tę niewinną mękę iego *RejPos* 107, 58; *ReszHoz* 122.

»ofiarować przed majestat« (1): A ofiaruie ią [śmierć Chrystusa] z onym nędznym á wżalonym sercem swoim przed święty Máiełtat iego. *RejPos* 119.

β) *Chrystus ofiaruje Bogu Ojcu* (43) :

ofiarować za kogo (2): á rólpomni iż on ią [mękę] też zá cię wřtawicznie ofiaruie łtoiąc przed oblicznością iego/ á iednáiącći łáfkę v niego *RejPos* 107, 107 *margin.*

ofiarować za kim (1): Iezu ktorys prozby do oycza na krzyżu zwielkiem głósem y płaczącem za nami ofiarował. *TarDuch* C6.

Zwrot: »ofiarować [co] Panu« (1): y gdy vmárł Paweł S. zá Chryśtuła/ on dużę iego ofiarował Pánu/ mówiąc: Pánie tyś mnie tym wielkim dárem wczcił/ otoż teraz ia go zlichwą y z zylkiem oddáię. *SkarŻyw* 583.

αα) *Chrystus ofiaruje człowieka, jego uczyniki itp.* (29) : ofiarowawłzy onę wdzięczną raz ná krzyżu dziwnie łprawioną ofiarę Bogu Oycu swemu/ iuż teraz ofiaruie nędzne á łkruśzone sercá náłze/ á pokorne á wniżone próśby náłze. *RejAp* [14], 71v [2 r.], 72 [2 r.], Ff3; iżeby ie [serce] ón łam [Chrystus] ofiarował/ y nim rządził/ iáko się iego naświétłzýy miłości nalepiéy podoba. *SiebRozmyśl* H.

ofiarować od kogo (1): iáko Pan náłz modlitwy náłze wierne á pokorne od nas ná łtolicy Bołthwá swego będąc/ ofiarować raczy *RejAp* 73v.

ofiarować komu (18): czyni cie Bogu oycu swemu s przekłétego á z odrzucone⁸⁰ łtworzenia/ łtworzeniem wdzięcznym/ świętym/ á bárzo miłym iemu/ ofiaruiąc mu cie połpołu s ciałem swoim ná onym ołtarzu krzyżá swego święte⁸⁰. *RejPos* 106, 106v, 130v. *Cf* »ofiarować Bogu«, »ofiarować za ofiarę«.

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować cirpliwości, człowieka, modlitwy (7), nadzieję, owieczkę (2), próśby (4), serce (3), stałości, wiarę; ofiarować ustawicznie (2); ofiarować ojcu, społecznemu bostwu; ofiarować za syna(czka) (3).

Zwroty: »ofiarować Bogu (Ojcu), Ojcu« [w tym: za kogo = jako kogo (2), za kogo = na czyją intencję (1)] = *offerre Deo Vulg* [szyk zmienny] (13:1): *PatKaz II* 38: Sziednał je offiarą swoją Przeth którą łnacź zanicz łtoją Włlytky tego łwiata cznoty Ktore on dlia swey dobroty Za nas Ojczu offierował Gdy čziało łwé na krzyż wydał *RejKup* Sv; A on łam iest Biskupem náłzym/ [...] ktory modlitwy náłze ofiaruie Bogu oycu *LubPs* Z2; on ie [serca nasze] zálię iáko iednacź á przyczyńcá náłz będzie ofiarował Bogu Oycu swemu *RejAp* 9; czyni cie bráćilźkiem swoim/ á ofiaruie cie Bogu Oycu swemu zá wdzyęcznego łyná iemu *RejPos* 166v, 106v, 122v, 131v, 139v, 166 (9); *WujNT* 1.*Petr* 3/18.

»ofiarować przed majestatem, przed majestat« (2:1): iż Pan ofiarował modlitwy náłze przed máyełtatem Bołtwá swoiego łpołecznego *RejAp* 72, 72; Iż on łzedłzy do Bogá Oycá swego tám iuż nas przyniołł á ofiarował połpołu s łobą przed Máyełtat iego *RejPos* 130v.

»ofiarować za ofiarę [komu za kogo = jako kogo]« (2): A człówieká nędznego/ iuż thák odkupionego á wyzwolonego/ ofiarował znowu iemu/ zá wdzyęczną ofiarę á zá miłego łynacźká iego *RejPos* [344]v, 343v.

ββ) *Chrystus ofiaruje swoje zasługi za człowieka [komu] (10)* : Potym ná koniec zwyciężył Plebeufzá/ tho iełt dyablá/ á zwycięstwo krolowi/ tho iełt oycu niebiełkiemu ofiárował. *HistRzym* 84; łzedł do niebá łwego/ á do Bogá oycá łwego/ ofyárując mu ono człowięczeństwo łwoie/ y ze wšytkimi łpráwámi y załługámi iego. *RejPos* 107v, 107v.

ofiarować za kogo, za co (6): wezrzy [Boże] na tę náłwięłłá modlitwę/ ktorá offiaruie tobie náwyłłý bífkup náłł/ dziećię twé pán náłł Iezus kryłtus/ za grzechy bratow łwych *OpecŻyw* 143v. *Cf Zwrot*.

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować blizny, człowięczeństwo, krew, krwawy pot, modlitwę, pięć ran, sprawę odkupienia, śmierć, zasługi, zwycięstwo; ofiarować krolowi, ojcu niebieskiemu; ofiarować za grzechy, za umierającego człowieka (2), za upadek ludzki.

Zwrot: »ofiarować Bogu Ojcu« [w tym: za kogo, za co (5)] (6): Raczy dzyłzya rołzchyrzycz y offyerowacz twoyá gorzká łzmyercz bogu oczczu nybeylełłkyemu łathego thymrałł vmyerayáczego człowyeka *PowUrb* +2, +v; *TarDuch* C6; á on łtoi ná práwicy iáko báránek niewinny á zekrwáwiony/ ofiárując onę łwięłá krew łwoię zá vpadek ludzki Bogu oycu łwemu. *RejPos* 103, 82, 107.

γ) *Święci, aniołowie ofiarują Bogu człowieka lub jego modlitwy (8)* : przeto o łáłkaua pany yedyna nadzyeyo náłza twemu łynouy náłł połtauywłłzy wlałłcze ofyaruy *PatKaz I* 18.

Zwrot: »ofiarować Bogu, Panu, Panu Chrystusowi, Synowi« [szyk zmienny] (4:1:1:1): iam ofiarował twoię modliłhwę Pánu [obtuli orationem ... Domino] *Leop Tob* 12/12; Święci [...] máię być czceni y wzywáni/ á że oni modliłtwy Bogu zá náłł ofiáruię *WujJud* 26v; O Páni náłłzá/ połrzedniczkó náłłzá/ orędowniczkó náłłzá/ [...] rácz náłł Synowi twemu ofiárowáć. *LatHar* 485; Stąd iáłłnie widzimy/ iż łwięci w niebie/ ofiáruię Pánu Chriłtułowi modliłtwy łudzi wiernych miełłzkáięcych ná ziemi *WujNT* 851, *Apoc* 8 arg, Xxxxxv, Cccccc.

δ) *Człowiek ofiaruje człowieka (2)* : *Leop 2.Tim* 4/6; Boć mnie iuż ofiárowáć máię [ego enim iam delibor]/ y náđchodźi czas rozwiáźania mego. *WujNT 2.Tim* 4/6.

B. *W kultach pogańskich i w odstępstwach od judaizmu zawierających elementy pogańskie; lustrare Mącz; devovere, inaugurare Calep [w tym: kogo, co (84); intransit. (61), bez dopełnień ze słowników (2)] (150)* : pirwy pałac był barzo cudny [...] / wktorem byli bogowye Eipłłtzy/ a tam ona panna Afenech zawłze ofiarowała *HistJóz* B3; *BielŻyw* 42; *MurzNT* 73v; *GliczKsiąż* C7v; Ktorzy gdy wzięli wolu/ ktorego im był dął [!]/ offiarowáli go y wzywáli imienia Bááłowego począwłłly od záráńku aż do południá *Leop 3.Reg* 18/26, *4.Reg* 12/3, *Is* 57/5, 66/3; *BibRadz Os* 12/11, *1.Cor* 10/20; Neury [...] zá Bogá Márlá chwala/ á łzábłe y namioty zá obrázy połwiácaię/ á łudzi ofiáruię. *BielKron* 8; A gdy było v Delfu/ vczynili ofiáre Apolinowi/ ofiárował theż on kiy Brutus ze złotem *BielKron* 105v, 56v [2 r.], 103 [2 r.], 120, 147v; *Mącz* 24d, 153d; *HistRzym* 132v; *RejPos* 188; offiáruiećie dzieći w potokach/ pod zawiełłtemi łkálámi. *BudBib Is* 57/5; iłł dyablóm ofiary czynili y łyny łwe w ogniu ie pałac ofiárowáli *SkarŻyw* 483, 41 [6 r.], 428, 429; *Calep* 316a, 517b; Y Bufiris bezbożny/ kiedy błagał bogi/ Nie dziećię ofiárował/ lecz to co ma rogi. *GórnTroas* 71, 21, 27; *WujNT 1.Cor* 10/20.

ofiarować dla czego (2): A widzác Cefarz że Eulłtháchius áni dla zwycięłłthwá áni dla náłłźienia łwych niechćiał offiárowáć/ [...] *HistRzym* 132v. *Cf* »ofiarować bogom«.

ofiarować komu, czemu (101): *SeklKat* E; Marłowi ofiáruiełłz wieprzá/ Bachułowi kozłá/ Iunonie pawá/ Iowilłzowi cielcá/ Apolinowi báránká/ Weneri gołębiczkę *HistAl* Kv, L4; *GliczKsiąż* N7, N8;

Leop Ier 44/17, 19, 25; *PIrrus* w Tebánífkim zamku/ gdy Pállás bogini/ Tám zówzdy fławna byłá/ y z odpufty śwemi. Obiecał sie po bitwie/ by iey ofiárował *RejZwierz* 25v; Rořkazawřzy áby budowáli ołtarze/ gáie y báłwány/ á áby im ofiárowáli świniie y bydlá nieczyfće. *BibRadz* 1.*Mach* 1/50, 2.*Par* 28/23; Mieli odpowiedź przez fen/ iż ten narod będzie pánował ktory go [wolu] napirwey Dyanie w kořciele ofiáruie. *BielKron* 103, 24v [2 r.], 54 [2 r.], 110, 153v, 338v; *Pandicularis*, dies, in quo omnibus diis communiter sacrificabatur, Wřziřtkich řwiętych álbo wřziřtkich bogów dzień/ ktorego wřziřtkim řpołek ofiárowáli pogáni. *Mqcz* 275a; *BudBib* Ps 105/38, Is 40/20, 1.*Mach* 1/50; *BudNT Act* 14/18[17]; *StryjKron* 160; Cóż? ábo nie řłuzna rzecz ofiárować zmarłém/ A wielkie bogi błagác cnéy dziewice gárłém? *GórnTroas* 27, 21; *WujNT Act* 14 arg, 17, s. 455. Cf *Zwroty*.

ofiarować czym (2): *Iliacis temporibus non supplicabatur thure*, Nie ofiárowano kádzeniem czáfów Troyáńskich. *Mqcz* 305d. Cf »ofiarować bogom«.

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować baran(k)a (5), *bydlá nieczyste* (2), *cielca*, *corkę* (9), *dobytek* (2), *dzieci(ę) (dziatk(ecz)ki)* (10), *dziaweczkę*, *gołębiczkę*, *kij*, *klenoty*, *konia*, *kozę*, *koźla* (3), *krew*, *krolewnę*, *kurę*, *ludzi (człowieka)* (2), *męža*, *mięso*, *owcę* (2), *pawa*, *placek*, *psy*, *syna* (9), *řwinią krew* (3), *řwinię* (2), *wieprza*, *więźnie*, *włosy* (2), *wołu* (5); *ofiarować Apollinowi* (2), *Bachusowi* (2), *Beelfegor*, *Dyjanie*, *Hamonowi*, *Izydzie*, *Jowiszowi* (2), *Junonie*, *Jupiterowi*, *krolowej niebieskiej* (3), *Marsowi* (4), *Minerwie*, *Molochowi*, *obrzydłóřciam kenahańskim*, *piekielnicom*, *Słońcu*, *Werterze*, *zmarłemu*; *ofiarować dla naleźienia*, *dla oczyřcienia*, *dla zwycięřstwa* (2); *ofiarować za dziatki nowonarodzone*, *za grzech*; *ofiarować kadzeniem* (2), *winem*; *ofiarować obyczajem pogańskim*.

Zwroty: »ofiarować bałwanom, diabłom, obrazom« = sacrificare idolis Vulg, PolAnt [szyk zmienny] (5:2:2): Bo będą pohańbieni od bałwánow ktorym offiárowáli *Leop Is* 1/29, *Lev* 20 arg, 4, *Ier* 44/23; *BibRadz* 1.*Mach* 1/45; Wiele teř Izraélczykow przyřtáli ná iego wiáre/ á ofiarowali obrázom y pogwakřili řwięta. *BudBib* 1.*Mach* 1/45; więřřzy to grzech rořpáczyć w wielkim á nieprzebránym miłosierdziu Bořym/ niřzli ten ktoryřcie popełniły ofiárując Dyabłom/ á przác się imienia Bořego *SkarŻyw* 125; 41; *CzechEp* 369.

»ofiarować [co] bałwanom, czartom, diabłom (a. diabelřtwu), obrazom« = *immolare daemoniis PolAnt, Vulg; dare idolis, offerre simulacris Vulg; sacrificare daemoniis PolAnt [szyk zmienny] (6:5:5:1): RejPs* 158; *KromRozm II* e2; I ofyárowáli czártom corki řwe y řyny/ Gdyř w wyęřřřey zacnořci niř Pan/ był v nich bog iny. *LubPs* Y3v; I rořłali nyewinną krew řynow y corek řwych/ Ofyárując ye obrázom w řtronách Kánáneřřkich *LubPs* Y3v; ieřiby ktory offiárował z plemienia řwego řyná ábo dziaweczkę bałwánowi Moloch/ řmiercią niechay zginie *Leop Lev* 20/2, *Act* 7/41; *BibRadz* Ps 105/37, 38, 1.*Cor* 10/20; *RejAp* 166; *BudBib Lev* 17/7, Ps 105/37; Syny bowiém y corki řwé ofiárowáli Dyabelřtwu *KochPs* 162; ktore [dziatki a niemowlęta] gdy brác w řřtá tego/ co Dyabłom ofiárowano/ znátchnienia Duchá řwiętego niechciáły/ zábijác ie kazał. *SkarŻyw* 46, 503; *WujNT* 22, 1.*Cor* 10/20.

»ofiarować bogom (a. bogu), bogini« [w tym: dla czego (1), czym (1)] = *sacrificare diis (deo) HistAl, Vulg, PolAnt; libare diis, lustrare divis, supplicare deo Mqcz; immolare diis PolAnt [szyk zmienny] (20:1):* dla tego wřtęp ná gory á bogu Hamonowi ofiáruy *HistAl* L4; Ale odpowiedzieli Ieremiařřowi wřřřcy mężowie ktorzy wiedzřli że ich żony ofiárowály Bogom obcym *Leop Ier* 44/15; *BibRadz*

2.Par 28/23; Sistrum, Krziwy rożek ná xtalt tráby v Egyptów którey nádymáli gdy Bogini fwey Ifidzie ofierowáli. *Mqcz* 397b, 118d, 200c, 305d; Drugiego lepak dnia ízedł Adryan Cefarz do kościoła Bálwánłkiego áby tám offiárował bogom dla zwyciętwa odzierzánego. *HistRzym* 132v; *BudBib Ex* 34/15, 3.Reg 11/8; Rokazáli miłóściwi Pánowie/ áby wżyfcy Chrześciánie/ ábo Bogom ofiárowáli/ ábo mękámi rozmáitými zgubieni byli. *SkarŻyw* 40, 21, 40, 62, 402, 403 (10); *WujNT* 455.

»ofiarować [kogo, co] bogom (a. bogu), bogini(ej)« [w tym: od kogo (1), za kogo (1), ku czemu (2)] [szyk zmienny] (18:2): *BierEz* H3, L, L3; Weźmimy wzor á formę od pogánów/ ktorzy nye znáyac prawdziwego Bogá/ zówłfe zá dzyatki nowonárodzone nyeco ofiárowáli bogom fwym *GliczKsiqz* C7v, C7v; *BibRadz* I 203d *marg*; Kury ofiárowáli boginiei Dniowi/ iz y w nocy przepowiedáią ludzjom. *BielKron* 24v, 54, 61, [85²], 121, 319, 321, 360; Catharmata, Lud który pogánłtwo Bogóm fwym ku vbłáganiu ych zwykli ofiárowác. *Mqcz* 41b; Mola etiam far tostum et sale conspersum, Festus. Nieyáki plácek który pogańłtwo bogóm fwym ofiárowáło. *Mqcz* 229b, 229b; *GórnTroas* 71.

»(bogu) ku czci ofiarować« [szyk zmienny] (3): Kozłá Bachufowi ofiárowali y palili ku czci *BielKron* 24v; Homines immolare, Ku czci bogóm człowieká zábic y ofiárowác. *Mqcz* 229b, 166b.

»ofiarować ofiarę, obiatę« [w tym: komu, czemu (3)] = *sacrificare sacrificium Vulg, PolAnt, immolare hostiam, offerre hostiam a. sacrificium Vulg* [szyk zmienny] (8:1): Iam według ich bálwochwálłtwa niechciał fie ípráwówác/ Ni onych ze krwie ofiar ich nigdy ofiárowác *LubPs* D3; á imeś wylála Napoyną offiárę/ offiárowálaś obiatę/ á wiec fie dla thych rzeczy gniewác niebęde? *Leop Is* 57/6, 3.Reg 18 *arg*, *Is* 57/7, *Ier* 44/21, *Act* 7/41; A iufz niech nie ofiáruią ofiar fwych czártom z ktorými fie błáznili *BudBib Lev* 17/7, *Is* 57/7; Krol wedle obyczáiu Pogánłkiego miał ofiárowác ofiárę v Ołtarzá Słóńcu. *Phil* C4.

Szeregi: »ofiarować, (i) kádzic« = *immolare et suffire PolAni* [szyk 3:2] (5): Lustrare divis, Bogóm kádzic/ ofierowác. *Mqcz* 200c; Ták teź vczyńił wżem zónam cudzoziemkam/ ktore kádzily y ofiárowály bogom swoim. *BudBib* 3.Reg 11/8, 4.Reg 12/3, 15/35, 16/4.

»ofiarować a (i) palić« (2): Pły iey [*Dianie*] ofiárowali á palili/ iz iey gládzili źwierzętá s ktoremi oná miefzkała. *BielKron* 24v, 24v.

Przen [komu, czemu] (3): boć nie mogę pocźciwiey vmrzeć iáko ták k woli bogom wálzym/ ktorým teraz fwą niewinność ofiáruię *BielKron* 60. [Cf teź OFIAROWAĆ SIĘ I.3. »ofiarować się bogom«.]

a) Oddawać cześć boską (2) :

Szeregi: »służyć i ofiarować« (1): A widząc Cefarz że Eułtháchius [...] niechciał offiárowác/ nápomionął go áby offiárował. Rzekł mu Eułtáchius. Ia Kryłtá páná mego chwałę/ á iemu lámemu służę y offiáruię. *HistRzym* 132v.

»ani ofiarować ani czci wyrządzać« (1): Bo Kátholicy nie tylko obrázom świętych/ ále áni lámym świętym nigdy nie ofiárowáli: áni im czci Bogu włáfney nie wyrządzáli *WujNT* 456.

C. W islamie (w fałszywym pojęciu chrześcijanina o tej religii, nie zawierającej w swym rytuale składania ofiar) [co] (1) : [Tatarzy] Pierwíze [święto] zową (Kniran to ieft, offiary wielkonoczney, na pamiątkę gdy Abraham ociecz wiele narodow z rokazania Bołkiego chciał offiarować y zabic fina fwego Ifaaka, na to fwięto offiaruią fkopy y ptaki. *MiechGlab* 21.

2. *Da(wa)ć, (po)darować; złożyć (składać) okup; litare Vulg [w tym: kogo, co (120)] (125)* : Deferre munus alicui, Ofiarować nieyáki vrząd. *Mącz* 237c.

ofiarować komu (9): Abram ofiaruie mu dzieięćinę z łupow. *BibRadz Gen* 14 arg; *BielKron* 157; *SkarŻyw* 593; A przed Licurgiem iefcze/ kto żonę poymował/ Ten oycu ile kazał naprzód ofiarował. *KochDz* 108; Abowiem iáko kiedyby Krol Polłki/ będąc dziedzicznym Pánem Kroleństwa Szwedłkiego/ offiarował chudemu śláhcicowi tutecznemu Arcybiskupstwo Vefálłkie we Szwecyey *WysKaz* 6. Cf *ofiarować komu ku czemu; komu za kogo; Zwrot*.

ofiarować komu ku czemu (1): Ten Melchifedek ofiarował Abráámowi chleb y wino ku potwirdzeniu [tj. *pokrzepieniu sił*] *BielKron* 11v.

ofiarować komu za kogo, za co (2): Gdy by krol na kogo fię rozniewawłszy z ziemie go wygnał: á powinowáci wywołánego/ vczyniwłszy iaki wieniec ofiarowáliby y zá onego wygnańca krolowi [...] *SkarŻyw* 278; Ráz Dráko nieiáki/ bogáty człek/ zá zleczenie łyná/ ofiarował mu pięć tyfięcy złotych. *SkarŻyw* 454.

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować arcybiskupstwo, chleb (2), dziesięć, pięć tysięcy złotych, srebro, wieniec, złoto: ofiarować cesarzowi, krolowi, ojcu, śláhcicowi; ofiarować za wygnańca, za zleczenie syna.

Zwrot: »ofierować [komu] dary« (1): a potym Iozef włedł do domu łwego y ofyerowali mu dary dzýrząc wręku łwoich *HistJóz* D.

Przen (57) : Bowiem ten wizytki łkárby/ y złotá dáruie/ Kto chęć/ łczyrość/ vprzeymość/ s łobą ofiaruie. *StryjWjaz* A2v.

ofiarować komu (3): tey pannye ofyaroual łyna łwego aby mu pod czałem matką była *PatKaz* II 26v, 48; Tákowéż dobrodzieystwo ia wolny Polak/ dobrowolnie tobie niewolny Litwinie ofiaruie *OrzQuin* Q4.

a) *(Za)dedykować utwór [w tym: komu (46)] (52)* : *FalZioł* +2v; Przec ci ktorzy nieiakie kzięgi [!] miedzi łopolłstwo ludu wypułzcziá, niektorim ie panom znakomitim przypiluiąc offiaruiá. *MiechGlab ktv*, *2v; *SeklWyzn* 4v; Iż ty piołneczki Dawidá łwiętego/ á zacnego Krolá y Proroká/ pod obronę W.P.W. poddawam y ofiaruie. *LubPs* A2; *KrowObr* A2; Libare etiam, Ofiarowác/ też co pięknieyłzego á lepłzego z xiąg wybrác y zgromádzić. Id est, excerpere et libare, idem. *Mącz* 192a; *SienLekAndr* a3v; Thę tedy iákákolwiek pracá łwą/ Láłkawy P. Miłofzewłki/ vmyłłie^m W.M. pánu j przyjácielowi mnie łobliwie łáłkávemu ofyárowác *GrzepGeom* B3, B3v; *KwiatOpis* A2v; *WujJudConf* 14 [2 r.]; Y owłzem zacny Ewán-ieliftá Lukáłz S: [...] oboie księgi łwoie/ to iest/ y Ewanieliá y Dzieie Apostolłkie/ wyłokiego łtanu czowiekowi/ ná imię Theofilowi/ offiarował. *BudBibKaw* A2, A2 [2 r.], A2v; *Strum* A4v; *BudNT przedm* a2, a2v; *ModrzBazBud* II6; Zniwá łwego piérwłzy łnop tobie ofiaruie/ Cny Myłzkowłki *KochPs* 2; *SkarŻyw* A2v; TEn wierłz niegdy od Oycá mego nápiłány/ [...] Woiewodo tobie Ofiaruie *BielSenJoach* 3; *KmitaPsal ktv*; *Calep* 818a; té księgi o Vrzędzie Márłzołkowłkim W. M. Pánu łwému M. iáko Márłzałkowi Wielkiému ofiaruie. *SarnStat* 306, 454, 478, 848, 863; *SkorWinsz kt*; *ZbyłPrzyg ktv*.

ofiarować miasto czego [= jako co] (1): to zebránié Prává Rycérzkiego z Státutów Koronnych W. M. mému M. Pánu miáłto *honorarium* ofiaruie *SarnStat* 421.

ofiarować za co [= *jako co*] (2): vmyśliłem to co v liebie mam zá naywiętszą pocztę ofiárować W. K. M. *BibRadz* *2; z druku one [*nauki z Starego i Nowego Zakonu*] ná sviát pułzczam: y zá vbogi dar y pokłon W. M. łwemu Miłóściwemu Pánu niołzę y ofiáruię. *KołakSzczeńl* A2v.

W połączeniach szeregowych (3): *WujJud* A8; *BudBibKaw* A2v; łłuznie iy [*Nowego Testamentu przekład*] W. mći łwemu miłóściwemu Pánu offiáruię/ oddawam/ y łławnym imieniem á tytułem W. mći iy obnáwiam. *BudNT przedm* a5.

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować apoloiją, konfessyją (2), *księgi (książ(ecz)ki)* (12), *piosneczki, pracą* (9), *prawa (żebranie)* (3), *przekład, rzecz nową, traktat, wiersz, wieszowanie; ofiarować człowiekowi, dobrodziejowi* (3), *krolowi, marszałkowi wielkiemu, panu* (18), *podskarbiemu, przyjacielowi* (2), *senatorowi, Waszej (Krolewskiej) Miłóści* (15), *wielmożnej paniej, wojewodzie; ofiarować pokornie, uniżenie.*

Zwrot: »podarze ofiarować« (1): tedy to pápiérowé podárze W. M. Pánu łwemu M. ofiáruię. *SarnStat* 228.

Szeregi: »ofiarować i dedykować« [*szyk 3:1*] (4): to *Ius Fifcale* iáko Wielkiemu Podłkárbiemu Koronnemu dedykuię y ofiáruię. *SarnStat* 330, 550, 834; ofiáruię y dedykuię to niewydworne/ ále życzliwe y vprzeyme *Votum* łwoie/ W. M. włzytkim *VotSzl* A3.

»ofiarować, (i) oddawać (*a. poda(wa)ć*)« (3): *WujJud* A8; Tę tedy Confefsiją álbo wyznánie wiáry y náuki Krześciójánłkiey. W. K. M. Pánu náłzemu Miłóściwemu ofiárujemy y podawamy *WujJudConf* 15; *Dedico – Offiaruię, oddawam. Calep* 293b. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

»przypisać i (a) ofiarować« [*szyk 3:1*] (4): *SeklKat* A3; *GliczKsiąż* A4; iżby tho przeciw w. W. nie było/ gdy bym tę pracą łwoię w. W. przypisał y ofiárował. *GroicPorz* A4v; Thobie też Pánie/ á Pánie moy/ ty kxiáłłki moie offiáruię y przypifuię *KrowObr* B4v.

b) Zalecać tekst czytelnikowi [komu] (1) : Przy niey [*mej życzliwości*] wam te wierłzyki krociuczkie dáruię/ w ktorzych to com tu piłał dżiś wam ofiáruię. *CzahTr* F4.

a. Z pobudek lub nakazów religijnych (50) :

α. Na rzecz Kościoła lub świątyni i kapłanów; offerre Vulg, PolAnt (26) : *SeklWyzn* g2v; Xiążę Iana Krzcziczela miał Srebrna Głowe był włác dał I namilię [*lege: na misie*] Offierował Aby tu zaniem rokował *RejKup* z7v; wydał ie Zorobábelowi/ y Sálmásánorowi Podkrolemu y przykazano im/ áby ofiárowáli tho naczynie y położyli w kościele *Leop 3.Esdr* 6/19, *Ex* 36/3, 5; Weźmi przednie rzeczy od ludu Izráelłkiego/ od tych tylko ktorzy to dobrowolnie ofiárować będą *BielKron* 32v, 35v; *HistRzym* 26v [2 r.], 99v; *BudBib 3.Esdr* 4/52.

ofiarować do czego (2): *SkarJedn* 220; kazał Mojżelz z káždę^{gº} pokolenia pierwsze^{mv} Pánu lálkę łuchą z napiłem imienia łwego do przybytku ofiarować *SkarŻyw* 493.

ofiarować komu, czemu (9): *BielKron* 349; y ze włzytkiego co mi dałz Pánie/ ofiáruięć dzieięćiny *SkarŻyw* 347, 324; TE śiéc Mikolay świętym ofiáruie/ Bo mniéy w łtárosći co dżieñ mocy czuie. *KochFr* 50; *WujNT* 9. Cf *Zwroty*.

ofiarować na co (3): Thedy Moizełz kazał woźnemu wołác: Iż áni mąż áni niewiálthá nic iuż wiecey nieoffiáruy ná robienie Świátnicze. *Leop Ex* 36/6; drudzy mu pieniádze ná zbudowánie kłáłztoru y imioná ofiárowáli *SkarŻyw* 324. Cf »ofiarować na cześć«.

ofiarować dokąd (1): Herman [...] ofiarował S. Egidzemu do Niemiec w kłaźtorze S. Benediktá [...] / dziećię vlawfzy z łczyrego. złotá/ y innych klenotow od pereł dofyć. *BielKron* 349.

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować dziećię ulane z złota, dziesięciny (dziesiątą część majątności) (2), dziesięć talentow, imiona, klenoty, (złotą) koronę (3), miedz, naczynie, pieniądze, sieć, srebrną głowę, srebro, szaty, upominki, złoto; do grobu [czyjego] ofiarować, do Niemiec, do przybytku; ofiarować Chrystusowi, św. Egidzemu, kościołowi, świątyni; ofiarować na robienie świątnicze, na zabudowanie klasztoru; dobrowolnie ofiarować.

Zwroty: »ofiarować (Panu) Bogu« [szyk zmienny] (2): gdy [M. Ch. Radziwiłł] [...] Drukarnią swoię tu w Wilnie/ y wielki ná ty y ná ine kłięgi dla kościoła Bożego y dobrá poľpolitego nakład ofiarować Pánu Bogu raczył. *SkarŻyw* A2v; *WujNT* 281.

»ofiarować ku czci [komu], na cześć« (1:1): Y iáchał bárzo z wielkim dośtátkiem do Kolná Miáľthá/ gdzie ich [trzech króli] ciáľá leżá. A tham przyiáchwafzy offiarował im ku ćci/ á chwale pánu bogu/ trzy korony złote kofztownie vczynione. *HistRzym* 99v; dziećiętą część máiętności moiej/ ná cześć iemu [Bogu]/ y fług ie⁸⁰ potrzeb/ ofiaruię. *SkarŻyw* 347.

»ofiarować dar [komu], podarza« [szyk zmienny] (1:1): Wfłyfscy mężowie y niewiáľty/ z nabożną myľlą offiarowały podarza [obtulerunt donaria]/ áby fie to fpráwiło/ co był przykazał Pan *Leop Ex* 35/29; *WujNT* 9.

Przen [komu na co] (1) :

Szereg: »oddawać i ofiarować« (1): ia to coźkolwiek iest prace w tych księgách podiętey/ Pánu á Zbáwićielowi náľzemu [...] / y ná pożytek zbáwienny kościoła iego y duľz ludzkich nadroźľzá krwią iego odkupionych/ pokornie oddawam y ofiaruię. *WujNT przedm* 27.

β. *Złóżyć (składać) uroczyście na ołtarzu (o władcy, papieżu) (4) :* Potym we Mfzy poľthępuią/ gdy do oferty przydzie/ Krol ofiaruię/ *Pax tecum* pocaľuię/ *commicuię* [lege: komunikuje] *StryjWjaz* D5; [Cesarz Teodozjusz] ták piľze: (My [...] gdy do kościoła wchodźimy/ oręże przed kościołem żoftáwuiemy/ [...] á do świętego ołtarzá tylo ná ofiarę z podárki przyľtępuiemy: ktore ofiarowawfzy/ záś fie ná mieyľce poľpolite wrácamy [...]) *SkarKazSej* 680b.

ofiarować komu (1): [zakończenie przysięgi papieskiej:] A to wyznánie moią ręką podpifałem y tobie wfzechmogáćemu Bogu [...] tzyľtym vmyľlem ná ołtarzu offiaruię *KrowObr* 41v.

Przen: Dawać Bogu do rozporządzenia (1) :

Zwrot: »Panu Bogu ofiarować« (1): A iefli kto ma dośtátki/ imioná y pieniądze: niech ták ma/ iákoby nie miał: nie tylo fie z tego nie wefeláć/ ále co dzień to P. Bogu ofiaruiąc. *SkarKaz* 638a.

γ. *Na rzecz nowonarodzonego Jezusa (od trzech króli); offerre Vulg (20) :* Niemnimażę aby ieden złoto/ drugi mirę/ trzeci kadzidło ofiarowáľ/ ale kaźdy s nich z oľobna ty wfłyfki dary dáľ *OpecŻyw* 24v.

ofiarować komu (11): *RejPs* 104v; Trzeciego náľtego dnia náwiedzáli go Krolowie s Saby z dáry fwmie/ to iest/ kaźdy z nich przyniośľ/ Mirę/ Kádzidło/ y Złoto/ y ofiarowáli mu *BielKron* 138; *RejPos* 34v; *LatHar* 348. Cf *Zwrot*.

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować złota, kadzidło i mirę (8); ofiarować dziećięciu, jego dostojności Krystusowi nowonarodzonemu, Panu (Krystowi, Chrystusowi) (4); ofiarować hojnie.

Zwrot: »dar ofiarować« [*w tym: komu* (7)] = *offerre munus Vulg* [szyk zmienny] (10): Przyiechawłły wdom wełli dzieciątku chwale dali/ dary ofiarowali/ Marią pozdrawiali *OpecŻyw* 21, 24v; *KromRozm II* h3v; á Kryłtowi nowo národzonemu dáry łwe známienite offiárowáli. *HistRzym* 99v; *RejPos* 35v, 37; *WujNT Matth* 2/11, s. 9 *marg*, Bbbbbb; *SkarKaz* 516b.

Przen [*komu*] (5) : wyrzawłły tylko ofobliwy cud/ á nową gwiazdę ná niebie/ iecháli wnet łzukác tego nowonárodzonego krolá niebá y zyemie/ Kriłtułá Páná/ chcąc iemu ofiárowác/ włzytko poddáníłtwo y wiárę łwoię. *RejPos* 34v.

Zwroty: »ofiarować dary« [szyk zmienny] (3): wdzięcznie ie od nas będzie przyjmował/ gdy mu będziem ofiárowác ty dáry/ to iełł wdzięczną wonność kádziłłá wierney pokorney prółby náłzey/ á gorzkość mirry łkruchę á záłość w fercach náłzych/ zá grzechy náłze. *RejPos* 37, 37 [2 r.].

»ofiarować Panu« (2). mamy łie vczyć [z *Ewangelii o trzech królach*]/ co mamy ofiárowác Pánu temu/ á czym vbłgác łwięte Bołtwo iego. *RejPos* 37v, 37.

b. Udzielać (udzielić) dobrodziejstw i łask, także nadprzyrodzonych (o Bogu w stosunku do człowieka) (9) : Wyęłłáć rzecz grzechy zátrymác [!] y odpulfzczác/ niłli ofyárowác iżeby były odpulfczone *KromRozm III* K5v.

ofiarować komu, czemu (4): Przes chrzełł/ pan bog/ ofiarwie nam/ ten znamienity łkarb/ łalkę łwoię *SeklWyzn* d3v; *CzechRozm* 92; Łalkę łwá ofiáruiełł/ wyłłępkowi memu. *GrabowSet* Pv; Stąd znác/ iż Bog łalkę y miłóšierdzie łwe ludziom ofiáruie/ y z wielką ćierpliwołłciá długo czeka ich pokuty *WujNT* 529.

Przen [*komu*] (4) : Co iełli będzemy wdzyęcni tego ták wdzyęcznego dáru od Páná náłze⁸⁰ ktery tu nam z łálki á z dobroci łwey Bołkiey ofiárowác raczy: to iełł/ łwego miłęgo łyná *RejPos* 147v.

Szereg: »dawać, (a) ofiarować« [szyk 2:1] (3): Dawać á ofiáruieć łwego miłęgo á iedynego Syná/ iż iełli go wdzięcznie przyjmiełł á vwierzyłł weń/ iuż żądny łąd áni łrogołłć nád tobą nie záwiłłnie *RejPos* 146, 147, 147v.

3. Połwięcić, wyłwięcić (4) :

a. łwiątynię [co] (1) :

Zwrot: »Panu ofiarować« (1): SAlomon w Ieruzalem/ gdy kołcioł budował/ Kyedy gi s płaczem potym Pánu ofiárował. Obyecał Pan [...]/ Iż w nim miał miłóšciwie/ wyłłuchác káždęgo. *RejZwierz* 105.

b. Kapłana; offerre Vulg [kogo] (3) : Syny takiełł ie⁸⁰ [Aarona] offiárowawłłły połwięciłł/ y oblokł w łuknie łniáne/ y opálał páły/ á włóżył im czapki/ iáko był rołkazał Pan. *Leop Lev* 8/13, *Lev* 8/6, 24.

4. Przeznaczać (przeznaczyć) do łłżby Bogu (przede wszystkim do zakonu łub łłżby w łwiątyni) [kogo, co] (10) : ty dwye dzyeueczky moye czyłte y mlode czyebye náłładuyące ofyaruyą ty [Maryjo] yulch bądż ych matką y opatrzczyelką *PatKaz III* 153v.

ofiarować komu (6): ilz ią [córkę] ná łłżbę iego do zakonu S. Dominika iemu [Panu Bogu] ofiárowác mieli. *SkarŻyw* 159. Cf *Zwrot*.

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować córkę, dziatki (dzieciątko) (2), dziewczekę, płód; ofiarować ku posłudze.

Zwrot: »(Panu) Bogu, Panu ofiarować« [w tym: *ku czemu* (1)] [szyk zmienny] (4:1): Ízlubyly panu bogu yłz ten plod ktory by myely bogu by y ofyaroualy *PatKaz III* 104v; dzyatki łwe w dobrej łprawyey żywota offyárować Bogu ku połłudze myłłá *GliczKsiąż D7*; *BibRadz 1.Reg 1/22*; *SkarŻyw 461, 507*.

a. O chrzcie [komu] (3) :

W połączeniu szeregowym (1): Gdzie iuż thám rodzicy ofiáruia/ ręczá/y połlubuia ono dzieciátko Pánu Bogu/ á kłáda ná nie znák z wody á z Duchá s. *RejPos 152v*.

Zwrot: »ofiarować Panu (Bogu), Panu Chrystusowi« [w tym: *czym* (1)] [szyk zmienny] (2:1): *RejPos 152v*; żeć [...] dźiatek máłych ode chrztu nie oddalá: któremu byłá wdźięczna wiára/ nie tyłó ónych/ kthórzy włáfná wiára wen wierzyli/ ále y ónych kthórzy zá drugie wierzyli: á w wierze łwéy Pánu ié ofiárowáli. *BiałKat 258v*; A gdyż tedy dźiateczki wierzą przez ty kthórzy zá nie łłubia wiare: á óni ié wiára łwą pánu Chryłtułowi ofiáruia *BiałKat 258v*.

5. Wyrażać (wyrazić) gotowość czegoś, (za)deklarować się z czymś, (za)proponować; ponosić (ponieść) jakąś ofiarę; offerre, polliceri Mącz; deferre Modrz [w tym: *co* (32)] (33) : gdy łię do ziemie S: ná zdobywanie grobu Bożego [...] krew łwoię y gárdłá ofiáruia/ zá vpominánim Pápielłkim wypráwowali *SkarJedn 254*; Rádá wálzá dobrym łzkodźić/ A w trudnołci ié przywodźić: Vłty przyiaźń ofiárować/ A w łercu iad łzczery chowác. *KochPs 88*; do trudnoych rzeczy w połłufzeńłtwie pracá łwoię ofiárować/ to ié⁸⁰ byłá poćiechá. *SkarŻyw 371*; *Phil N3*; Zyczłiwołć przeciwko wam łwoię ofiáruie. *CzahTr F4*.

ofiarować dla kogo (1): Iełłi żywi zołtánem/ będzem to mieli iáko łkarb przed Bogiem/ iželny zdrowie náłze dla niego ofiárowáli *SkarŻyw 461*.

ofiarować komu (18): Przyiałn kthoram pan Voyewoda ye⁸⁰ Kro. mczi [...] offyarvye. *LibLeg 11/185v*; *GliczKsiąż K5*; *BielKron 213v*; Offerre auxilium, Ofiarować komu łwą pomoc. *Mącz 123c, 308c, 325b*; *MycPrz I C*; chcełieli odemnie wziác moię błogółławieńłtwo/ oto ié wam ofiáruie *SkarŻyw 335*; *NiemObr 62*; *Phil Cv*. *Cf ofiarować komu ku czemu; komu na co; »słuzby ofiarować«*.

ofiarować komu ku czemu (1): a my चुć i wiarę swá ile jeno nawięcej na nas náleżeć będzie, uprzejmie WKM ofiarujemy ku dobremu Rzeczypospolitej a sławie WKM naszego Miłółciwego Pana. *Diar 22*.

ofiarować komu na co (1): á włzytkę mu [łw. *Rupertowi: przelożonemu klasztoru*] łwoię pracá y moc/ ná Chryłtułowey łławy rozmnożenie ofiáruia. *SkarŻyw 231*.

ofiarować za kogo, za co (2): iłz łzedwłzy do gospodárzá/ á dawłzy pieniádze/ zdrowie łwoie zá iey czyłłółć ofiárował. *SkarŻyw 445*; Ochotnie y tyle kroć zdrowie łwoie Piotr S. zá Pána łwego ofiárował *SkarŻyw 598*.

cum inf (2): Ták nam [*Turek*] przymierze dźierzeć wiecznie ofiáruie *MycPrz I C*; *ActReg 48*.

W charakterystycznych połączeniach: błogółławieńłtwo ofiarować, चुć (2), *gardła, krew, młodołć, poddańłtwo, pomoc* (3), *połłuszeńłtwo, potrzebę, powolnołć* (2), *pracá* (2), *przyiaźń, uczynnołć, urzád, wiarę, wolá* (2), *zdrowie* (2), *zyczłiwołć; ofiarować dobrodziejom, krolowi, panom* (2), *panu miłółciwemu, Waszej (Krolewskiej) Miłółci* (2); *ofiarować ku dobremu Rzeczypospolitej, ku sławie WKM; ofiarować za czystołć, za pana; ofiarować na Chrystusowey sławy rozmnożenie*.

Zwroty: »słuzby, połługi, upominek słuzby ofiarować« [w tym: *komu* (6)] = *servicium deferre Modrz* (5:3:1): Znowu panie łwoie łluzby tobie ofiaruim *RejJóz N8v*; Wielmozney paniey a paniey Annie

Bohufzownie Tęczyńfkiey/ Starofćiney Lubelłkiey y Bełłkiey etc. Helena Florianowa służby fwe pokorne ofiaruie. *HistAlHUNG* A2; *MurzNTSekl* A2; *LubPs* A2; Pánie Miłościwy/ Vpominek służby mey vprzeymie chętlwy. Ktory moy łkarb przemoże/ tobie ofiaruie *StryjWjaz* A2; Do łagodnych y pochlebnych mow przyłtąpił y ten obyczay/ [...] bez braku kázdemu posługi/ ábo vczynności nálze/ offiárować. *ModrzBaz* 60; *KochOdpr* A2v; *KlonŻal* A2; *PaxLiz* E4v.

»żywot ofiarować« = *umrzeć* (1): A ia/ o pánny/ niechay wiecznie wam hołduie/ Y żywot fwóy ná wálznych ręku ofiaruie. Kiedy źiemi zléciwłzy śmiertelná zéwłoki/ Ogniu rowien prędkiemu/ przeniknę obłoki. *KochMuza* 28.

Szeregi: »ofiarować a wyrządzić« (1): á ktorem łpołobem może co komu dobrego vczynić/ áłbo wczém powolnść y potrzebę fwą ofiárować á wyrządzić *GliczKsiąż* K5.

»zalecać, (i, a) ofiarować« = *accedere et deferre* *Modrz* [*szyk* 3:1] (4): IAN SECLVCIAN [...] ie⁸⁰ K: M: wierné a poddane posługi łwoieie [*lege*: swoje i] łponiżoną ku panu bogu modlitwą pokornie zaleca i offiaruie. *MurzNTSekl* A2; *LubPs* A2; Chćiwość tu panowania práwie włzyscy maią/ A tak z rozlicznych kraioy do nas połiáią. Tak ofiáruie/ Nam zálecaiać. *MycPrz* I B4v; *ModrzBaz* 60.

Przen: *Oddać się komuś (o stosunkach erotycznych) [komu]* (1) : Prává vłtáwił áby wolno káżdey biały głowie ofiárować fwą młodość komu chce/ bądż mężátká áłbo dzyewká. *BielKron* 151.

6. *Przyprowadzać (przyprowadzić), przynosić (przynieść), przedstawi(a)ć; offerre* *Vulg*, *Mącz*, *PolAnt*; *praesentare* *Mącz*, *JanStat*; *sacrificare* *PolAnt* [*w tym: kogo, co* (16)] (17) : przywiodłęmgo (*marg*) offiárowałem (–) do vczniów twoich Leć go niemogli vzdrowić *MurzNT Matth* 17/15; Ale zwolennicy groźili tym kthorzy ie [*dziatki*] offiárowáli. *Leop Mar* 10/13, *Ios* 7/17; *Mącz* 431a.

ofiarować komu (10): wywyodłły Iozefa scyemnice ołrzygli y oblokłwłły wdrukge odzýeny ofyerowali iemu [*faraonowi*] *HistJóz* Bv; A Piłat zezwawłły kziążetá kápláńłkie/ y vrzędniki/ y lud/ rzekł do nich: Offiárowáliście mi tego człowieká/ iákoby on odwrácał lud *Leop Luc* 23/14, *Matth* 9/2; y łami Cháldeyczycy fromocą ie/ ktorzy widząc niemego ofiáruie go Belowi/ y profzą go áby mu dał mowę *BudBib Bar* 5[6]/40; Przeto po śmierci Biskupiey/ włzylcy go iednym głosem [...] zá Biskupá obráli: y Arcybiskupowi ofiárowáli. *SkarŻyw* 171, 290; *WujNT* 412; *SarnStat* 1081. *Cf ofiarować komu do czego; Zwrot.*

ofiarować komu do czego (1): y łyná fwe⁸⁰ Stephaná/ do chrztu ábo iáko drudzy piłzą do bierzmowania ś. Woyciechowi ofiárował. *SkarŻyw* 354.

W charakterystycznych połączeniach: ofiarować do bierzmowania, do chrztu; ofiarować arcybiskupowi, Belowi, Bogu, krolowi, poddanym, św. Wojciechowi; ofiarować apelacją, człowieka, dziatki (dzieci) (3), listy, paraliżem zarażonego, syna.

Zwrot: »ofiarować [komu] w zakładzie« (1): w ktorým było dwádzyeściá dzyeći co zacnieyłznych mielczčan/ ktore połłowie ofiárowáli krolowi Porlenie w zakładzeye. *BielKron* 106.

Szeregi: »dać i ofiarować« (1): y także poddáni Zakonni [*listy*] poddaným królełtwá nálzého dać y ofiárować [*dare et praesentare* *JanStat* 858] będą powinni *SarnStat* 1081.

»ofiarować i położyć« (1): S Prufłkiey łtrony Miłtrz Iákub Pleban z Arnoldy s Chelmieńłłkiego Biskupłtwá/ ofiárowawłły y położywłły Apellácią do oycá Papiežá pothym iechał precz *BielKron* 374.

Przen (1) : Abym był łługą Iefusa Chriftá miedzy narody/ offiárując Ewánielion Boże BudNT Rom 15/16.

a. *Wysłać, odstawić [komu dokąd] (1) : ALfonfus Káftuliyfki gdy Algáir obiegł/ Maur z onego miáltá s takim fercem wybiegł/ Aby był Krolá zábił/ á gdy go poználi/ Związánego przywiodłzy/ Krolowi oddáli. Ten vbrawłzy go w łzáty/ ktemu vdorował [!]/ A Krolowi do miáltá iego ofiárował. RejZwierz 17.*

******* *Bez wystarczającego kontekstu (6) : polluceo ... significat, Okazále/ yálnie/ ofiáruyę/ á po páńsku. Mącz 201b, 123c; Bo Zydowie tich łłow czynić á ofiárować/ zá iedno vzywáią/ iáko mamy Exo. 20. Leuit. 23. Num. 6. Iudic. 6.3. Reg. 8. Luc. 2. Leuit. 9. Wujud 149; SkarKaz 155b [2 r.], Oooo2a.*

Synonimy: 1. obiatować; 2. dać, darować, dawać; 4. oddać, oddawać.

Formacja współrdzenna: ofiarować się.

Cf OFIAROWANIE, OFIAROWANY, OFIARUJĄCY

AŻ